

155.536
0 227 0
5.3

การสร้างเสริมคุณภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของ เถกวยรันหญิง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ผ่องศรี อิมสอน

16 เมษ 2535

โรงเรียนสตรีศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

341999

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2530

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177124

การสร้างเสริมคุณภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของ เด็กวัยรุ่นหนึ่ง

บทคัดย่อ

ของ

ผอ.ศรี อิมสอน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2530

การศึกษาค้างนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทดลองเกี่ยวกับการสร้างเสริมมโนภาพ
แห่งตนโดยการอ่านหนังสือของ เด็กวัยรุนหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็น
เด็กวัยรุนหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี และเด็กวัยรุนหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง
ที่มีอายุ 13 - 16 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวนทั้งสิ้น
32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

ค่าเป็นการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัย Pretest-Posttest Control
Group Design เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองนี้ได้แก่ หนังสือที่ผู้วิจัยเลือกมาจำนวน
20 เล่ม และแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .96 ซึ่งการวิเคราะห์
ข้อมูลจากการทดลองค้างนี้ใช้ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บรากล่าวว่าทั้งก่อนและหลังการทดลองสร้างเสริมมโนภาพ
แห่งตนโดยการอ่านหนังสือของ เด็กวัยรุนหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี และเด็ก
วัยรุนหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งต่างก็มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

THE DEVELOPMENT OF SELF CONCEPT THROUGH READING OF FEMALE
ADOLESCENTS. AN EXPERIMENTAL STUDY

AN ABSTRACT

BY

PONGSREE IMSON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

January 1987

The purpose of this research was to study the development of self concept through reading of the female adolescents. The subjects in this study were randomly drawn from Banrajvitee and Sai Num Pung students, 13 - 16 years of age. They were randomly assigned into 2 experimental groups and 2 control groups each comprised of 8 persons.

The research design was the Pretest-Posttest Control Group Design. Twenty selected books and a self concept test were used as the tools for collecting data, and t-test was used for analysing the data.

The results of this study were shown that there were no significantly difference at 0.5 level between the pre-test and post-test scores of these subjects with in the experimental groups nor the control groups.

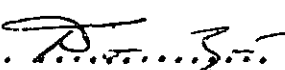
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

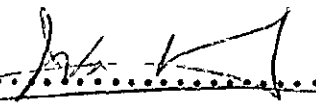
คณะกรรมการสอบ

....

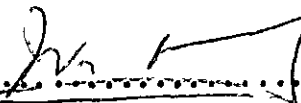
...ประธาน

....

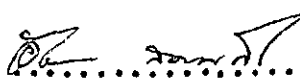
...ประธาน

....

กรรมการ

....

กรรมการ

....

กรรมการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑) บทนา	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3✓
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหนังสือ	22
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์	30
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	36✓
3 วิธีดำเนินการทดลอง	38
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	38✓
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	40✓
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	69
วิธีดำเนินการทดลอง	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการทดลอง	71
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	72
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	83

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม	40
2	ตัวอย่างแบบทดสอบ	45
3	แสดงแบบแผนการทดลอง	50
4	คาสติพิพื้นฐานและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ก่อนและหลังทำการ ทดลองในกลุ่มทดลอง	57
5	คาสติพิพื้นฐานและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ก่อนและหลังทำการ ทดลองในกลุ่มควบคุม	58
6	คาสติพิพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบ คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงใน สถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อน ทำการทดลอง	59
7	คาสติพิพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบ คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงใน สถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังทำการทดลอง	60
8	คาสติพิพื้นฐาน และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ก่อนและหลังทำการทดลอง ในกลุ่มทดลอง	61

9	ค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ของเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งก่อนและหลังทำการทดลอง ในกลุ่มควบคุม	62
10	ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน และเปรียบเทียบ คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน สายน้ำผึ้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนทำการทดลอง	63
11	ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบ คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน สายน้ำผึ้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทำการทดลอง	64
12	เปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสร้างเสริม มโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน สายน้ำผึ้งและเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี	65
13	เปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสร้างเสริม มโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน สายน้ำผึ้งและเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี	67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนผังแสดงกระบวนการเรียนรู้	27
2 แผนผังนิเวศภาพแหล่งต้น และด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขนั้นมันไม่ใช่เรื่องง่ายเลย สำหรับบุคคลที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน และโดยเฉพาะในสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในทุกทางไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง ทางอุตสาหกรรม ตลอดจนทางเกษตรกรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นอาชีพหลักของประเทศ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันได้มีปัญหามากมาย เกิดขึ้นมากมาย เป็นต้นว่า ปัญหาความว่างงาน ปัญหาการย้ายถิ่น ปัญหาอาชญากรรม และอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อบุคคลในสังคมด้วย บุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมได้นั้นควรจะมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพราะเขาจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคม แต่การที่จะปรับตัวได้ดีเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับการที่เขามีความรับรู้และยอมรับในตนเองเสียก่อนว่าเป็นอย่างไร และควรที่จะประพฤติอย่างไร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูที่เขาได้รับมาด้วย ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กในวัยต่าง ๆ นอกจากจะคำนึงถึงการอบรมเลี้ยงดูแล้วเรายังต้องเข้าใจในความต้องการพื้นฐานของเด็กด้วยว่า เขาได้รับความรัก ความอบอุ่นมากน้อยเพียงใด และเราจะต้องเข้าใจในธรรมชาติของเด็กในแต่ละชั้น แต่ละวัย เมื่อเขาเหล่านั้นเติบโตขึ้นเขาจะสามารถรับรู้ เข้าใจ และยอมรับในตนเอง และสามารถเข้าใจผู้อื่นได้อย่างถูกต้องด้วย ความสามารถในการรับรู้ตนเองและเข้าใจตนเองนี้เองกล่าวได้ว่า เป็นมโนภาพแห่งตน (Self-Concept) ที่พวกเขาได้มองว่าตัวเองเป็นอย่างไร ซึ่งมีมโนภาพแห่งตนนั้นเป็นจินตนาการที่เกี่ยวกับตนเอง รวมถึงความเชื่อที่เกี่ยวกับตัวเองในด้านร่างกาย และจิตใจ สังคม ลักษณะนิสัย อารมณ์ การปรับตัว และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (Hurlock, 1978 : 372) และจากการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้ พ่อแม่จะเป็นบุคคล

กลุ่มแรกที่วางรูปแบบพฤติกรรมพื้นฐานให้แก่เด็ก และวางแผนพฤติกรรมของเด็กไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม และทัศนคติให้แก่เด็ก ทำให้เกิดมโนภาพแห่งตนของเด็กได้ (เน้นทิกา แยม์สรวล 2522 : 4) จะเห็นได้ว่าการเกิดมโนภาพตนนั้นจะทำให้เด็กมีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามความกึกของเด็ควัย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาว่า เด็กในวัยใดจะเริ่มมีความคิดอย่างมีเหตุผลและจากลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ในขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operation Stage) เด็กที่มีอายุ 11 - 15 ปีจะมีความคิดอย่างมีเหตุผลในเชิงตรรกศาสตร์ เริ่มที่จะมีความคิดแบบผู้ใหญ่ (พรณี ชูทัย 2522 : 59) เด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนี้ เขามีอารมณ์และการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกที่รุนแรง ทั้งนี้เพราะเขาเริ่มมีเหตุผลมีความคิดในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะดีหรือเหมาะสมหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งในความคิดของเขานั้นเขาจะมีความนึกคิดเกี่ยวกับชีวิตและอนาคตของตนเอง เด็กที่มีมโนภาพแห่งตนอย่างหนึ่งเมื่อเขาเติบโตขึ้นย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนไปตามประสบการณ์ที่เขาได้รับจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สังคมที่เขาอยู่จากผู้ใกล้ชิดที่มีอิทธิพลเหนือการพัฒนาของเขา หรือจากการที่เขามีความคาดหวังมากขึ้น (พรณทิพย์ เกษะนันท์ 2516 : 65 - 66) นอกจากนี้จากการที่เด็กได้รับความรู้จากหนังสือก็ยังช่วยให้เขามีความรู้จากการเก็บรวบรวมข้อความหรือข้อมูลไว้เป็นประสบการณ์ ที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรอง และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (อัมพร สุขเกษม 2520 : 5 - 6) แทนที่เขาจะได้แต่ความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน หรือผ่อนคลายความตึงเครียดจากการอ่านหนังสือเท่านั้น และสิ่งที่ได้มาจากการอ่านหนังสือนั้นอาจจะมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนจากเดิมที่เขาได้อยู่ได้ นอกจากนี้ยังมีผลงานการใช้การนำมโนภาพหนังสือกับเด็กพิจารณาทำให้สุขภาพจิตของเด็กพิจารณาดีขึ้นจากเดิม (กุลวนิดา ทุ่งคะเสรณี 2523 : 49 - 50) และผลการศึกษาโดยการนำมโนภาพหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติเสพยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางที่พบว่าไม่สามารถลดความวิตกกังวลได้ แต่ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น (ชไมพร เจริญสิน 2525 : 49 - 51) จึงเป็นที่น่า

สนใจกันว่าหนังสือบางอย่างที่เราคิดว่าจะมีส่วนในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนนั้นจะทำให้เด็กที่ได้รับการอ่านหนังสือนั้นมีมโนภาพแห่งตนที่ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทดลองการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่น ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่มีความคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อจะศึกษาว่าถ้าเราให้เด็กอ่านหนังสือที่ช่วยสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนตามที่เราคิดเลือกไว้แล้วนั้นเด็กจะมีมโนภาพแห่งตนอย่างไร สำหรับเด็กวัยรุ่นที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นเด็กในสถานสงเคราะห์และเด็กในโรงเรียนทั่วไป เพื่อนามาเปรียบเทียบกัน เนื่องจากเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ส่วนมากจะเป็นเด็กที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด ขาดความรักและความอบอุ่น นับได้ว่าเหมาะสมสำหรับที่จะได้รับการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนให้พร้อมที่จะเป็นคนที่มีความสุขในชีวิตที่พร้อมที่จะปรับตัวของเขาให้เขาเป็นชีวิตอยู่ได้ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องกลับมาพึ่งพิงสถานสงเคราะห์เหมือนดังแต่ก่อน และจะช่วยทำให้เรามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนของเด็กกับการอ่านหนังสือว่าเป็นอย่างไร และนอกจากนี้ผู้วิจัยคิดว่า ผลของการศึกษาค้างนี้จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กของไทยให้เจริญเติบโตไปเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้าง

1. เพื่อศึกษามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ
2. เพื่อศึกษามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ
3. เพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ

ความสำคัญในการศึกษาคนควา

1. ทำให้ทราบมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือว่าแตกต่างกันหรือไม่ และอย่างไร
2. ทำให้ทราบมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือว่าแตกต่างกันหรือไม่ และอย่างไร
3. ทำให้ทราบมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือว่าแตกต่างกันหรือไม่ และอย่างไร
4. ทำให้ได้แนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์และเด็กทั่วไปได้จัดเตรียมหนังสือต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
5. ทำให้ได้แนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเด็กในสถานสงเคราะห์ในค่านอื่น ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมให้เด็กเป็นทรัพยากรที่ดีของชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาคนควา

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

 - 1.1 เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเด็กหญิงที่มีอายุ 13 ถึง 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี จำนวน 16 คน
 - 1.2 เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไป ซึ่งเป็นเด็กหญิงที่มีอายุ 13 ถึง 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง จำนวน 16 คน
2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่

 1. วิธีการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน โดยการให้เด็กได้รับการอ่านหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกไว้คือ

1.1 ให้เด็กได้รับการอ่านหนังสือที่คัดเลือกไว้ในการสร้างเสริม
มโนภาพตนเอง

1.2 ไม่ให้เด็กได้รับการอ่านหนังสือใด ๆ ซึ่งถือเป็นการควบคุม

2. สภาพสังคมของเด็กวัยรุ่น

2.1 เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์

2.2 เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ มโนภาพแห่งตนที่ได้จากคะแนนของ แบบทดสอบวัด

มโนภาพแห่งตน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสร้างเสริม หมายถึง การทำให้มีมากขึ้นในด้านคุณภาพของคะแนน
มโนภาพแห่งตน

2. มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการรับรู้ของตนเอง
เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไรในด้านสุขภาพและสภาพร่างกาย ด้านบุคลิกภาพ นิสัย
และอารมณ์ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ด้านการศึกษา และด้านอาชีพ ตาม
สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ตามความคาดคิดในอนาคต และความคิดเห็นว่าบุคคลอื่น
คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร โดยใช้แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นมาตราวัดแบบ Semantic
Differential Scale กำหนดไว้ 5 ระดับ ในแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนใน
5 ด้าน คือ

1. ด้านสุขภาพร่างกาย หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้สุขภาพ
และร่างกายของตนในปัจจุบันอย่างแท้จริง และยอมรับตามสภาพที่เป็นอยู่ และรวมถึง
ความคาดคิดในด้านนี้ในอนาคตด้วย

2. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ หมายถึง การที่มีความรู้สึกนึกคิด
และรับรู้เกี่ยวกับอารมณ์ นิสัยที่ร่าเริงแจ่มใส ไม่กลัวอะไรที่ผิดธรรมดา เป็นคนที่อยาก
อยากเห็นพอดู ไม่โกรธคนอื่นง่าย มีความมั่นใจในตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจ
ได้ดี เชื่อเพื่อเชื่อแม้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม หมายถึง การที่มีความรู้สึก และรับรู้ในการรวมกลุ่ม และความสามารถในการติดต่อพูดคุย และสามารถร่วมงานกับบุคคลอื่นในสังคมได้ควยดี และมองโลกในแง่ดี

4. ด้านการศึกษา หมายถึง การที่มีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้เกี่ยวกับ ความสนใจในวิชาที่เรียน และความสามารถในการเรียน

5. ด้านอาชีพ หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้ในเรื่อง เกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามความสามารถ มีใจรักในอาชีพที่ดีตรงตามความต้องการของ ตนเองและสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์ด้วย

3. เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ หมายถึง เด็กหญิงที่มีอายุ 13 - 16 ปี ที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเด็กที่พ่อแม่ทอดทิ้งหรือยากจนไม่สามารถจะเลี้ยงดู บุตรได้ หรือเป็นเด็กเร่ร่อน จรจัด หลงทาง ไม่มีที่อยู่

4. เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไป หมายถึง เด็กหญิงที่มีอายุ 13 - 16 ปี ที่เรียนอยู่ใน โรงเรียนทั่วไป ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบิดามารดากอยให้ความรัก ความอบอุ่น และให้การอบรมเลี้ยงดูตามสภาพสังคมในปัจจุบัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(
 1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าสามารถ
 แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหนังสือ
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน

ความหมายของมโนภาพแห่งตน

มโนภาพแห่งตน (Self Concept) นี้เป็นส่วนหนึ่งของ "ตน" (Self) ซึ่ง "ตน" หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตัวของเรา คือ ร่างกาย บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ นิสัยใจคอ ค่านิยมของกันนั้น ๆ ได้แก่ ฉันเป็นคนไทย ฉันเป็นคนเก่ง (อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ 2515 : 92) และมโนภาพแห่งตนยังเป็นโครงสร้างของการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเอง เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความสามารถ คุณค่าของตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม (Roger. 1981 : 136) นอกจากนี้ ไรมี (Rymer) ได้กล่าวถึงมโนภาพแห่งตนว่า เป็นการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดให้เป็นระบบมากหรือน้อยก็เป็นผลมาจากการสังเกต "ตน" ทั้งในอดีตและปัจจุบัน...นั่นเป็นสิ่งที่บุคคลเชื่อเกี่ยวกับตัวของเขาเอง มโนภาพแห่งตนเป็นแผนที่ที่แต่ละบุคคลใช้พิจารณาเพื่อเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ตัดสินใจเลือก (Dinkmeyer. 1965 : 184) และมโนภาพแห่งตนยังเป็นผลรวมของความนึกคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ศรัทธา ความพอใจ และการรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับตนเอง รวมทั้งการประเมินผลตนเอง ในด้านความเป็นเอกลักษณ์ ความเป็นคุณค่า และความสามารถในด้านต่าง ๆ

(กาญจน์ แก้วทอง 2522 : 16) นอกจากนี้มโนภาพแห่งตนยังเป็นการเข้าใจความรู้สึกนึกคิด ทักษะที่บุคคลมีต่อตนเองทุกด้าน ทั้งในทางที่ดี และไม่ดี และการรับรู้ ว่า ตนแตกต่างจากบุคคลอื่น อันมีผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มโนภาพแห่งตนของบุคคลจะสูงหรือต่ำ เกิดจากความสอดคล้องระหว่างมโนภาพแห่งตนตามปณิธานด้วย (นันทิกา แยมสวัสดิ์ 2522 : 27)

ดังนั้นสรุปได้ว่า มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ของ ตนเอง เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไรในด้านสุขภาพร่างกาย นิสัย อารมณ์ และ ความรู้สึก ทักษะ ค่านิยม ตลอดจนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ด้านการศึกษา และอาชีพ ตามความเป็นจริงในปัจจุบันและตามความภาคภูมิใจเอาไว้ในอนาคต

จุดเริ่มต้นของมโนภาพแห่งตน

นักทฤษฎีที่สนใจศึกษาเรื่องนี้แต่เริ่มแรก ได้แก่ เจ.มาร์ก บาลด์วิน และ วิลเลียม เจมส์ (J. Mark Baldwin and William James) ส่วนกลุ่มนักวิชาการ ที่ช่วยวางรากฐานในด้านจิตวิทยา ได้แก่ จอห์น คิวอี้ จอห์น เอช. มีด และ ชาร์ลส คูเลย์ (John Dewey, George H. Mead and Charles H. Cooley) นั่นคือ ได้มีการศึกษาในเรื่องจิตใจและตัวตนว่า มันเกิดมาจากประสบการณ์ของมนุษย์ และก่อร่างขึ้นมาจากกระบวนการทางสังคมที่บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กัน (นรินทร์ แจ่มจรัส 2527 : 22 - 23) และจากแนวความคิดของ ซัลลิแวน (Sullivan) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกที่ว่าตนเองและผู้อื่นมีบุคลิกภาพอย่างไรนั้นได้มาจากการสะท้อนกลับ และการมีปฏิสัมพันธ์กันในสังคมจากประสบการณ์ตรง และจากมโนภาพแห่งตนที่เป็น ความรู้สึกนึกคิด และความจำจากประสบการณ์เดิมที่เราเคยประสบมาที่ก่อให้เกิดเป็นระบบ ตัวตน (The Self System) คือ ภาพบุคคลที่มีต่อตนเอง ที่เกิดสังคมประกิต (Socialization) ได้แก่ การมีความสัมพันธ์จากการอบรมเลี้ยงดูในวัยทารก และ ได้รับการคาดหวัง และมีการปรุงแต่งบุคลิกภาพให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมนั้น ๆ (Hall and Lindzey. 1978 : 185) และจากความคิดของ โคมบี้ (Combs)

และสนิก (Snygg) แล้วจุดสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่การรับรู้ (Perception) การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในสถานการณ์ต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นรับรู้เกี่ยวกับตนเองอย่างไร ซึ่งจะทำให้คนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่ตนคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไร และมองสิ่งแวดล้อมรอบตนเองว่าเป็นอย่างไร (พรณี ฐทัย 2522 : 256) ดังนั้นบโนภาพแห่งตนจึงเป็นตัวแปรพื้นฐานที่จะกระทบกระเทือน และควบคุมการรับรู้และพฤติกรรมของบุคคลในทางกลับกันพฤติกรรมและการรับรู้ก็กระทบกระเทือนต่อมโนภาพแห่งตนเช่นกัน (กาญจน์ แก้วทอง 2522 : 16 - 17)

องค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน

ตามทัศนะของ เฮิร์ลอค (Hurlock) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 ชนิด คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองที่เป็นอยู่ (Real Self Concept) และ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองตามที่ยากเป็น (Ideal Self Concept) ซึ่งทั้งสองชนิดนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน (Hurlock. 1978 : 525) คือ

1. ด้านร่างกาย เป็นความนึกคิดเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ หน้าตา ท่าทาง เพศ ความสำคัญของร่างกายส่วนต่าง ๆ และศักดิ์ศรี ความมีเกียรติของร่างกายของตนในสายตาของผู้อื่น

2. ด้านจิตใจ เป็นความนึกคิดเกี่ยวกับความสามารถ การใช้ความสามารถ ความสำเร็จ และสัมพันธภาพที่มีต่อผู้อื่น

ส่วนทัศนะของ ไวลี (Wylie) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 ชนิด (Wylie. 1968 : 741) คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในขณะนี้ว่าตนเป็นอย่างไร (Actual Self Concept) ที่แบ่งออกเป็น

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นคนอย่างไร

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่าคนอื่นในสังคมถือว่าตนเป็นคนอย่างไร

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามที่อยากเป็นตามที่ตั้งใจไว้ (Ideal Self Concept) แบ่งออกเป็น

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามปณิธานหรือตั้งใจว่าตนเองอยากเป็นอย่างไร

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามปณิธานหรือตั้งใจของคนอื่นในสังคมว่าตนเป็นอย่างไร

สำหรับโรเจอร์ (Roger) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านคุณค่าของตนเองกับความสัมฤทธิ์ผล (Academic Value) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียนรู้ แรงจูงใจ แรงกดดันจากทางบ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถ ฯลฯ

2. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตนเองตามความกดดันทางอารมณ์ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียด ฯลฯ

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และความสามารถในการคบเพื่อน

การพัฒนามโนภาพแห่งตน

แอลเลอร์ (Adler) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ "ตน" ว่าบุคลิภาพระดับสูงเป็นระบบความเข้าใจ การรับรู้ การตีความหมายที่เกิดจากประสบการณ์ที่ช่วยให้เอกลักษณ์แบบแผนชีวิตสมบูรณ์ (Style of Life) ส่วน "ตน" ในความหมายของ Jung (Jung) กล่าวว่า "ตน" เป็นวิถีทางของบุคคล (Way of Individual) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวมุ่งไปสู่ความเข้าใจตน (Self - Realization) และ Ego (การรับรู้ในตนเอง) เป็นการรู้สึกในการรับรู้ต่าง ๆ ความเข้าใจ ความจำ ความคิด และความรู้สึกของตน จึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ และบทบาทของบุคคล นอกจากนี้ ออลพอร์ท (Allport) ได้กล่าวถึงมโนภาพแห่งตนว่า เป็นบทบาทของบุคคลที่แสดงออกเพื่อที่จะได้รับผลสำเร็จในการเห็นคุณค่าเห็นชอบจากคนอื่น และมีสิ่งที่กำหนดวิถีการและ

บุพพศาสตร์พฤติกรรมสำหรับอนาคต ซึ่งช่วยให้บุคคลบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจะเริ่มพัฒนามาจากวัยเด็กที่ต้องใช้ระยะเวลาจนกว่าจะหล่อหลอมมาเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจตนเองและถือว่าเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ (นวลละออ สุภานล 2527 : 107-192) จะเห็นได้ว่ามโนภาพแห่งตนนั้นเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการสังเกต ในภาวะหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และจากปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนด้วย ความนึกคิดเกี่ยวกับตนนี้พัฒนาไปได้เรื่อย ๆ อย่างไม่มีขอบเขตที่จำกัด มโนภาพแห่งตนเป็นเรื่องของหลักการตามธรรมชาติจะเริ่มพัฒนาในวัยทารก โดยทารกจะสร้างภาพลักษณ์ (Body Image) ขึ้นก่อนจากการรับรู้สัมผัสทางร่างกาย และการสำรวจค้นหาส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมาเป็นมโนภาพแห่งตนขั้นแรก จากการที่เด็กได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เด็กเริ่มรู้จักในสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต การใช้ประสาทสัมผัส พอเด็กโตขึ้นจะมีการพัฒนาทางด้านความคิด มีความเข้าใจในภาษา รู้ในสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น และจะรับเข้ามาแยกแยะเป็นความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนการรับรู้เกี่ยวกับตนให้มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ (อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ 2515 : 98)

มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่ามนุษย์จะไม่เข้าใจตนเองจนกว่าจะเกิดความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะแสวงหาสิ่งต่อไปนี้ คือ ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ความบริสุทธิ์เจริญองงาม เอกสิทธิ์ และความเป็นตัวของตัวเอง และเขาเชื่อว่า การพัฒนาตนไปสู่ความต้องการขั้นสูงสุด คือ ความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง เข้าใจโลก และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาตนไปในทางที่ดี จึงเป็นการพัฒนามโนภาพแห่งตนด้วย มาสโลว์ได้ให้คุณลักษณะของบุคคลที่มีความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self - Actualization) ไว้ 15 ประการ (นวลละออ สุภานล 2527 : 255 - 288) ดังนี้

1. มีความสามารถที่จะรับรู้ความเป็นจริงอย่างถูกต้อง (Efficient Perception of Reality) ซึ่งจะต้องเป็นคนที่มีสุขภาพจิตดี ไม่มีความวิตกกังวล ไม่มองโลกในแง่ร้าย และมีความสามารถอดทนต่อความไม่สมหวัง หรือความผันแปร ไม่แน่นอนของสิ่งต่าง ๆ ใฝ่ใจกว่าคนอื่น ๆ มีการยอมรับ และไม่รู้สึกกระทบกระเทือนใจมาก

2. ยอมรับในตนเอง ยอมรับผู้อื่น และยอมรับธรรมชาติ (Acceptance of Self, Others and Nature)
3. มีความคล่องตัว ความเป็นธรรมชาติโดยไม่แสร้งสร้าง (Spontaneity, Simplicity, Naturalness)
4. ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem Centering) โดยไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หรือเอาแต่ใจตนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย
5. มีความสันโดษ มีความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสงบเงียบ (Detachment Need for Privacy) ทำตัวเป็นกลาง
6. เป็นตัวของตัวเอง เป็นอิสระจากวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (Autonomy Independence of Culture and Environment)
7. มีความรู้สึกชื่นชมยินดีอยู่เสมอ (Continued Freshness of Appreciation)
8. มีความรู้สึกล้ำลึกกับธรรมชาติ (Peakor Mystic Experiences) ที่ได้รับ
9. มีความสนใจสังคม (Social Interest)
10. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations)
11. ความเป็นประชาธิปไตย (Democratic Character Structure)
12. รู้ความแตกต่างระหว่างวิธีการและเป้าหมาย (Discrimination Between Mean and Ends) คือ ยึดมั่นในหลักศีลธรรมจรรยาอย่างมั่นคงในการทำทุกอย่างเพื่อให้บรรลุเป้าหมายประสงค์ที่ตั้งไว้ และไม่มีความสับสนในเรื่องถูกและผิด
13. มีอารมณ์ขันอย่างมีสติ (Sense of Philosophical Humor)
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativeness)
15. การต่อต้านวัฒนธรรมภายนอกที่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมภายในตน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน

จากการที่ประสบการณ์นั้นมีส่วนในการก่อให้เกิดมโนภาพแห่งตน ฉะนั้น ประสบการณ์จะต้องมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนด้วย และทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางด้านร่างกาย และพัฒนาการทางด้านความคิดด้วย พ่อแม่ ครู และเพื่อน ก็มีส่วนต่อการเกิดมโนภาพแห่งตนด้วย (Harlock. 1978 : 372) นักจิตวิทยา เชื่อว่า มโนภาพแห่งตนเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งได้รับการพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก และจากการที่เราได้พบกับประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ฉะนั้นเราจึงมีการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงจิตใจในด้านดี และไม่ดี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้มโนภาพแห่งตนมีการเปลี่ยนแปลง สรุปได้ 3 อย่าง (นวลกิริ เปาโรหิตย์ ม.ป.ป. : 115) คือ

1. การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการที่ร่างกายมีพัฒนาการ บุคคลเมื่อเกิดมา ร่างกายมีการเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงร่างกายในทุกช่วงของชีวิต ซึ่งจะมีสาเหตุให้มโนภาพแห่งตนเปลี่ยนแปลงไป ซึ่ง บลูม (Bloom) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตนกับอายุพบว่า มโนภาพแห่งตนกับอายุมีความสัมพันธ์กับแบบเส้นโค้ง และมโนภาพแห่งตนในด้านการยอมรับตนเอง (Self - Acceptance) จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากอายุ 20 ปี และสูงสุดในช่วงอายุ 40 - 49 ปี แล้วจะค่อย ๆ ลดลง จะเห็นว่าในช่วงอายุที่แตกต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงของมโนภาพแห่งตนตามไปด้วย (Bloom. 1961 . 534 - 538)

2. การเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนที่เกิดจากวิกฤติการณ์ที่บุคคลจะต้องประสบ

3. การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลเนื่องมาจากการบำบัดทางจิต ซึ่งการบำบัดทางจิตนั้นเป็นวิธีการที่จะช่วยให้แต่ละบุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง

นอกจากนี้ พรรณทิพย์ เกกะนันท์ (พรรณทิพย์ เกกะนันท์ 2516 : 65 - 66) ได้รวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อมโนภาพแห่งตนไว้ดังนี้

1. สังคมที่เขาอยู่ การยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสังคมที่เขาอาศัยอยู่นั้นมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือค้อยลง

2. ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และมีอิทธิพลเหนือการพัฒนาของบุคคลนั้น เช่น บิดา มารดา ครู และเพื่อนสนิท

3. มโนภาพแห่งตนตามปณิธาน (Ideal Self Concept) คนบางคนตั้งมโนภาพแห่งตนตามปณิธานไว้สูง แต่มโนภาพแห่งตนจริง ๆ ของเขาไม่สูงเท่า ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สบายใจ และบางทีจะแก้ปัญหานั้นได้คือ การที่พยายามเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนจริงให้สูงขึ้น แต่หาไม่ได้ดังปณิธานที่ตั้งไว้ ก็อาจเป็นสาเหตุเกิดความท้อแท้และความรู้สึกท้อแท้ตนเองไม่มีค่าพอ ทำให้มโนภาพแห่งตนของเขาค้อยลงได้

มโนภาพแห่งตนกับการเรียนรู้

มโนภาพแห่งตนเป็นความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ของตนเองเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไรในด้านสุขภาพร่างกาย นิสัย อารมณ์ และความรู้สึก หัสนคติ ค่านิยม ตลอดจนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ด้านการศึกษา และการอาชีพ ตามความเป็นจริงในปัจจุบัน และตามความคาดคิดเอาไว้ในอนาคต จะเห็นได้ว่า มโนภาพแห่งตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย ซึ่งตามแนวความคิดของ สนิกค์ และ โคมบี้ (Snygg and Combs) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มฟิโนเมโนโลยี (Phenomenology) เขาเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากตัวบุคคล สิ่งแวดล้อม และภาวะปัจจุบัน คือ ในระหว่างที่มีพฤติกรรมในแนวใดแนวหนึ่ง สาเหตุจะเนื่องมาจากว่าในขณะที่บุคคลมีการรับรู้ ความคิด ความรู้สึก หัสนคติ ค่านิยม และแรงขับจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น แล้วปรากฏออกมาในรูปของพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเรียนรู้ จะต้องเปลี่ยนที่การรับรู้ของเขา และการเรียนรู้เป็นเรื่องธรรมชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการของคนเรา (จิตรา วสุวานิช 2520 : 85)

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร พฤติกรรมที่เปลี่ยนนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึก ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านการกระทำ การรับรู้ การหยั่งเห็น (Insight) แรงจูงใจ และอื่น ๆ (ประสาธ อิศรปริศา 2521 : 87) และในเรื่องของการเรียนรู้ ในด้านการศึกษา บลูม (Bloom) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เป็น 3 ด้านใหญ่ (วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรตากร 2522 : 45) คือ

1. ด้านสมอง หรือความนึกคิด (Cognitive Domain) คือ ผลของการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถในทางสมอง เช่น การจำ ความเข้าใจ ความคิดในรูปแบบต่าง ๆ

2. ด้านจิตใจ หรือความรู้สึก (Affective Domain) คือ ผลของการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึกหรือจิตใจ เช่น ในเรื่องทัศนคติ ความเชื่อถือ หรือค่านิยมต่าง ๆ

3. ด้านการปฏิบัติ หรือการเคลื่อนไหวทางร่างกาย (Psychomotor Domain) คือ ผลของการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถทางด้านการปฏิบัติ โดยใช้อวัยวะของร่างกาย เช่น การใช้มือ การพูด และการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ จะเห็นว่า การเรียนรู้นั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายในที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึคนึกคิดของบุคคลและบุคคลด้วย

การเรียนรู้นั้น เราสามารถแบ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ (ประสาธ อิศรปริศา 2522 : 97) คือ ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ต่อเนื่อง (Associative Theories) และจากที่ กลอสเมอร์ และริปเปิล (Klausmeir and Ripple) ได้จำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน (ประสาธ อิศรปริศา 2522 : 91) คือ การเรียนรู้แบบที่ผู้จัดกิจกรรมและเนื้อหาให้ (Passive Learning) กับการเรียนรู้แบบที่ผู้เรียนคนกว่าด้วยตนเอง (Active Learning) ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เข้าไปอยู่ในโครงสร้างความคิดของคนที่สามารถจำแนกแบบการเรียนรู้เป็น 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การเรียนรู้สิ่งกัป (Learning Concepts)
2. การเรียนรู้คานทักษะ (Learning Skills)
3. การเรียนรู้เจตคติ และความซาบซึ้ง (Learning Attitudes and Appreciations)

การเรียนรู้เจตคติ เป็นการเรียนรู้ถึงลักษณะของแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับ ความร่วมมือ ความเชื่อมั่น ความกลัว เป็นเรื่องของความรู้สึกที่เรามีต่อผู้อื่นต่อตัวเรา และต่อสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะปลูกฝังให้เด็กเป็นคนมีเหตุผล การปลูกฝังเจตคติต้องใช้เวลามากกว่าการสอนสิ่งกัปหลายเท่า และคนที่มีความรู้พอ ๆ กันอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน เจตคติเป็นสิ่งที่ฝังลึกอยู่ในความรู้สึก จิตใจ และลึกอยู่ในโครงสร้างของบุคลิกภาพ เจตคติจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งหากจะเปลี่ยนเจตคติ ก็จะต้องเปลี่ยนทั้งสิ่งที่ฝังอยู่ในตัวเรา และสิ่งแวดล้อมที่ เกี่ยวข้องกับเรา (ประสาธน์ อิศรปริศา 2522 : 93 - 94) ดังนั้น การเรียนรู้ จึงมีผลต่อมโนภาพแห่งตนที่เป็นความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน แต่ความรู้ที่ได้รับนั้นย่อมแตกต่างกัน และยังเป็นการศึกษาที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดที่เป็นทางด้านเจตคติด้วย การเรียนรู้ และการรับรู้จะต้องเกี่ยวข้องกัน การรับรู้เป็นผลของการเรียนรู้บวกกับความรู้สึก จากการสัมผัส คนเรารับรู้และสร้างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ตามความคิดเห็น ของคนอื่นที่มีต่อตน ถ้ามีการเปลี่ยนการรับรู้จะมีการเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง จากอิทธิพลจากบุคคลอื่น (จาเนียร ชวงโชติ 2519 : 10 - 14)

ดังที่ได้อธิบายมาแล้วนี้จะเห็นได้ว่าความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เป็นอย่างมาก และการเรียนรู้จะช่วยอธิบาย ได้ถึงการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยจะใช้นั่งสื่อให้เด็กอ่านเพื่อที่ว่าเด็กจะมี มโนภาพแห่งตนเปลี่ยนไปอย่างไรด้วย

มโนภาพแห่งตนกับเด็กวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่ย่างเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยถือความพร้อมทางร่างกาย หรือภาวะสูงสุดสุดขีดของร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน เป็นระยะที่ร่างกายจะมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะเพศ และสามารถทำงานได้เต็มที่คือในเพศหญิงเมื่อมีประจำเดือนมาเป็นครั้งแรก และในเพศชายมีการผลิตของเซลล์สืบพันธุ์ (สุชา จันทน์เอม 2528 : 1) โดยทั่วไปหลักทุกระยะของชีวิตมีความสำคัญต่อบุคคลหนึ่ง ๆ และโดยเฉพาะสำหรับวัยรุ่นนี้ถือว่าเป็นวัยที่ปัญหามาก เพราะในระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ (ชัยนาท นาคบุบผา 2515 : 2 - 25) ต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา

เด็กชายจะเริ่มมีน้ำเสียงแตกพร่าไปจกเดิม เกิดการหลั่งน้ำอสุจิในเวลานอน ในเด็กหญิงจะเริ่มมีประจำเดือน มีหน้าอก และสะโพกจะขยายขึ้น และร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงของโครงร่างทางกายวิภาค ทั้งน้ำหนักและส่วนสูง โดยเด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 2 ปี ดังนั้น เด็กวัยรุ่นจะต้องปรับตัวเพื่อให้เกิดความสมดุลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีความเข้าใจ และรู้จักปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามความเหมาะสม เด็กวัยรุ่นจะมีความกึกกั่นเกี่ยวกับสภาพร่างกายของตนเอง ตลอดจนสุขภาพของเขาคอย

2. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และสติปัญญา

อารมณ์ของเด็กวัยรุ่น มักจะขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่ค่อยจะคงที่ ไม่ว่าจะเป็นความกลัว ความกังวลใจ ความโกรธ ความรัก ความอิจฉาริษยา ความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งการเปลี่ยนทางด้านอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นที่มีผลสืบเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของเด็กนั่นเองไ้แก่ มีความต้องการและความปรารถนาใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น เกิดความกระวนกระวายใจในเรื่องความเจริญเติบโต สติปัญญา และความคิดเจริญก้าวหน้ากว้างขวางออกไป เด็กจะเริ่มมีความคิดอย่างมีเหตุมีผล เริ่มรู้จักรับผิดชอบ และต้องการอิสระ อารมณ์จะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายและ

รุนแรง มีการจินตนาการ และมีความเชื่อมั่นต่าง ๆ อย่างรุนแรง ความสนใจในการสมาคมมีมากขึ้น ประสาทส่วนต่าง ๆ และความรู้สึกคันสัมผัสตื่นตัวขึ้นมาก (ดูชา จันท์เอม 2529 : 63 - 68)

สำหรับการพัฒนาทางสมองของเด็กวัยรุ่น (ชัยนาท นาคบุปผา 2515 : 16) เด็กจะมีความสนใจในความคิดที่ไม่ธรรมดามากขึ้น สามารถหาเหตุผลที่ดีขึ้น แต่ความสามารถด้านนี้จะเจริญต่อไปอีกในวัยผู้ใหญ่ แสวงหาอุดมคติต่าง ๆ และมาตรฐานของความประพฤติ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เด็กมีความสนใจอนาคตของตน จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ และสติปัญญา ทำให้เด็กวัยรุ่นแต่ละบุคคล มีลักษณะ บุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ที่แตกต่างกันตามตัวของเขาเอง และสิ่งแวดล้อมที่เขาเป็นอยู่

3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เด็กวัยรุ่นมีความต้องการที่จะให้ผู้ใหญ่ยอมรับว่าตนเป็นผู้ใหญ่ ต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อน ๆ และบุคคลในวงสังคม การรวมกลุ่มเพื่อนจะอยู่ในรูปของ แก๊งค์ (Gang) เด็กจะมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับสังคมมากขึ้น เขาจะเห็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเขาก็พร้อมที่จะทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมที่เขาอยู่ด้วยเป็นอย่างดี ดังนั้นในการคบเพื่อนและการวางตนของเด็กเองนั้น เด็กจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางที่ดีที่สอดคล้องกับสังคมที่เขาเป็นอยู่ด้วย ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะ นิสัย อารมณ์ของเด็กเองที่ได้รับการปลูกฝังจากการอบรมเลี้ยงดูจากสิ่งแวดล้อมของเด็กเอง

นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นยังมีความสนใจในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน แน่ใจในการสร้างนิสัยการเรียนที่ดี สนใจในการค้นคว้า และเริ่มมีความสนใจในค่านิยม เด็กวัยรุ่น จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในทางบวกถ้าเขาประสบความสำเร็จในการเรียน เรียนไคดี เขาจะรู้ว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถ มีความมั่นใจในตนเอง (พรพณี ชูหทัย 2528 : 308)

ความสนใจในด้านอาชีพ

ความสนใจในด้านอาชีพของเด็กวัยรุ่นถือว่าเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ
ความสนใจในการดำรงชีวิต ในสมัยก่อนเด็กมักยึดถืออาชีพเจริญรอยบรรพบุรุษ แต่ใน
สมัยปัจจุบัน เด็กมีอิสระในการเลือกอาชีพของตนเองได้อย่างเต็มที่ แต่การเลือกอาชีพ
ของเด็กนั้นมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือ

1. บรรพบุรุษ ว่าการประกอบอาชีพอะไร เด็กก็นำไปประกอบอาชีพต่อ
เจริญรอยตามปิตามารกา

2. เพื่อน ไปทำงานที่ไหนก็ตามไปทำงานกับเขา

3. สภาพสังคม ว่าสังคมในสมัยนั้นนิยมอาชีพอะไรมาก

4. ความสามารถของตนเอง ว่าตนเองมีความถนัดในด้านใด

ทั้งหมดนี้เป็นความสนใจในการอาชีพของเด็กวัยรุ่น (สุชา จันทน์เฒ
และสุรางค์ จันทน์เฒ 2529 : 102 - 103) ที่พอที่จะชี้ให้เห็นถึงความต้องการ
ของวัยรุ่นที่ทำให้เขาเกิดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องของการอาชีพและ
คิดว่าในช่วงวัยรุ่นนี้เขาจะเริ่มสร้างสมความคิดและทัศนคติที่เกี่ยวกับตนเองที่จะทำใ
เขาก้าวมาสู่อาชีพที่เขาต้องการ การทำงานนั้นมีผลโดยตรงกับพัฒนาตตาของบุคคล
เมื่อบุคคลทำงานอาชีพเขาจะรู้สึกว่าเขาได้ใช้ชีวิตอย่างมีประโยชน์ต่อสังคม และทำ
ในสิ่งที่ผู้อื่นเห็นคุณค่า ก่อให้เกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง ทำให้ทัศนคติของเขามีการพัฒนา
ดีขึ้น (นวลกิริ เป่าโรหิตย์ 2528 : 7)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนในประเทศไทยนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้มากมาย
ด้วยกัน คือนันทิกา แยมสรวล (นันทิกา แยมสรวล 2522 : 67 - 68) ได้
ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตน และพฤติกรรมตอบสนอง
ระหว่างบุคคลของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาได้ว่า

นักเรียนที่มีสถานการณทาง เศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันไม่มีผลต่อมโนภาพแห่งตน และการยอมรับเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย กลุ่มครอง และแบบทอดทิ้งมีผลต่อความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ กานิยม ความทะเยอทะยาน และการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของเด็ก และในปีเดียวกันนี้ กาญจณี แก้วพวง (กาญจณี แก้วพวง 2522 : 48 - 51) ได้ศึกษาการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อแปลงมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2522 จำนวน 40 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนที่ ดร.พรหมทิพย์ เกกะนันท์ คัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ รูบิน (Rubin's Self Concept Scale) จำนวน 12 ข้อ ส่วนแม่แบบนั้น กาญจณี แก้วพวง เป็นผู้สร้างเองตามทฤษฎีของ แมททรา ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีมโนภาพแห่งตนที่ดีขึ้น และแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมา สบศักดิ์ ชินพันธ์ (สบศักดิ์ ชินพันธ์ 2523 : 53 - 54) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกรับผิดชอบ และมโนภาพแห่งตน ซึ่งผลการศึกษาเรื่องมโนภาพแห่งตนนั้น เขาได้เปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนของเด็กนักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ 3 แบบพบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมีมโนภาพแห่งตนสูงที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบปล่อยปละละเลยมีมโนภาพแห่งตนต่ำที่สุด และนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย แบบอิตาเลียน และแบบปล่อยปละละเลยมีมโนภาพแห่งตนไม่แตกต่างกัน

สำหรับความสัมพันธ์ของร่างกายกับมโนภาพแห่งตนนั้น มนตรี สุขทวี (มนตรี สุขทวี 2523 : 43) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพทางร่างกายกับมโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงวิทยาลัยครู เทศศิริ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชายและหญิงไม่มีความสัมพันธ์กันกับมโนภาพแห่งตนตามอัธภาพ ตามปณิธาน และความแตกต่างระหว่างมโนภาพแห่งตนของนักเรียนหญิงและชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มโนภาพแห่งตนตามปณิธานของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และในการพัฒนามโนภาพแห่งตนนั้น

จินตนา เพียรพิจิตร (จินตนา เพียรพิจิตร 2524 : 71) ได้ศึกษาการพัฒนา
มโนภาพแห่งตนโดยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีมโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียน
ที่ไม่ได้รับการศึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหลังการทดลองนักเรียนที่
ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีมโนภาพแห่งตนดีกว่าก่อน การทดลองอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนมโนภาพแห่งตนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น วิมล สุวรรณมณี
(วิมล สุวรรณมณี 2527 : 58) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นกลุ่มและ
นักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไปมีมโนภาพแห่งตน
สูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
และศิริบูรณ์ ศรีทานันท์ (ศิริบูรณ์ ศรีทานันท์ 2527 : 130 - 133) ได้ศึกษา
เกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล
ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ กรรณิการ์ ภูประเสริฐ
พิจารณาร่วมกับข้อมูลถามชนิดปลายเปิดในเนื้อหา 6 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรม
ด้านสติปัญญา และสถานภาพของโรงเรียน ด้านรูปร่าง และบุคลิกลักษณะนอก ด้านความ
วิตกกังวล ด้านความเป็นคนน่านิยม ด้านความสุข ความพอใจ และในด้านที่เป็นส่วนรวม
ของมโนภาพแห่งตน ผลการศึกษาพบว่า มโนภาพแห่งตนของนักเรียนเป็นไปในทางลบ
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความวิตกกังวลใจ ด้านสติปัญญา และสถานภาพ
ในโรงเรียน ด้านรูปร่างและบุคลิกลักษณะนอก ด้านความเป็นคนน่านิยม ด้านความสุข
ความพอใจ และด้านพฤติกรรม นักเรียนชายมีมโนภาพแห่งตนด้านพฤติกรรมแตกต่างจาก
นักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่างกัน
มีมโนภาพแห่งตนด้านสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียนด้านความวิตกกังวลใจ ด้านความ
เป็นคนน่านิยม ด้านสุขความพอใจ และด้านที่เป็นส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่รายได้และอาชีพของบิดามารดาต่างกัน มีมโนภาพ

แห่งตนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับผลการเรียนมีผลต่อมโนภาพแห่งตนด้านความวิตกกังวลใจ ด้านความเป็นคนน่านิยม และด้านที่เป็นส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับผลงานวิจัยเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนในต่างประเทศนั้น เบเยอร์ (Bayer. 1984 : 120) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของมโนภาพแห่งตนพบว่า ประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกและอารมณ์นั้นมีผลต่อมโนภาพแห่งตนของนักเรียน และยังมีผลทำนายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย โดยได้ทดลองกับเด็กชายและเด็กหญิงชั้นเกรด 7 จำนวนกลุ่มละ 30 คน ให้ได้รับประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกของอารมณ์โดยตรงในเรื่องของทัศนคติในโรงเรียน ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ชีวิตประจำวัน ในกลุ่มควบคุมจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกเรนั้น คิงส์ และฟูริคซิก (King and Fularezuk. 1983 : 51) ได้ศึกษาจากเด็กวัยรุ่นในชนบทที่เรียนอยู่ในระดับชั้นเกรด 6, 7 และ 8 จำนวน 176 คน โดยใช้แบบทดสอบ The Coopersmith Self Esteem Inventory) ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเกเรและมโนภาพแห่งตนในระดับต่ำไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหนังสือ

บทบาทและความสำคัญของหนังสือ

หนังสือ หมายถึง สื่อ และสัญลักษณ์ความหมาย ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา เพื่อให้คนได้รู้ ได้เรียนรู้ ได้แนวคิด และมีอิทธิพลให้อ่านเกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ

- (หทัย พันทอง 2525 : 460)

ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เรามีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากจะถามผู้อื่นแล้ว หนังสือก็เป็นสื่อสำคัญที่จะให้คำตอบได้ หนังสือเป็นชุมทรัพย์ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด ทำให้เข้าใจถึงธรรมชาติ และประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ และ

สิ่งต่าง ๆ ใครสัมผัส ก็คือ ความสุข ความทุกข์ รับรู้ถึงดูทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หนังสือให้ความหมายแก่ชีวิต ยิ่งนับวันหนังสือยิ่งมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น บางคนกล่าวว่า เมื่อมีหนังสือล้อมรอบตัวก็รู้สึกเหมือนว่าตนเองแวดล้อมไปด้วยนักปราชญ์มากมาย เพราะหนังสือทำให้ได้ความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ ช่วยให้เกิดความรู้ที่นำศึกษามากมาย ไม่มีสิ่งใดที่จะรวมทูลไว้ในตัวเองได้อย่างหนังสือ และพร้อมที่จะรับใช้เราตลอดเวลา ฉะนั้นหนังสือจึงมีบทบาทมากในชีวิตของเรา ไม่ว่าจะเป็นหนังสืออะไร ซึ่งจะกระตุ้นให้เราเกิดความสนใจต่อเนื่องไปสู่เรื่องอื่น ๆ อาจเป็นความรู้ในอาชีพ การศึกษา หรือความเพลิดเพลินที่ส่งเสริมให้ร่่มเย็น หรือเพื่อความงอกงามที่ส่งเสริมด้านความคิด สติปัญญาของเราด้วย (รัฐจวน อินทรกำแหง

2520 : 7 - 10)

หนังสือที่เขียนด้วยภาษาอันไพเราะได้ภาพพจน์ ผู้อ่านย่อมได้สัมผัสกับจินตนาการและอารมณ์ ทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งใจ มีความสุขในการอ่าน นอกจากนี้หนังสือยังเป็นเครื่องสะท้อนของสังคม (นิศา ชูโตและกลุ่มจิตต์ พลายเวช

2527 : 1 - 3)

สรุปได้ว่าหนังสือมีความสำคัญและมีบทบาทคือ

1. ช่วยให้เราได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เสริมสร้างความคิดและสติปัญญา
2. ทำให้เรามีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. ทำให้เราปรับปรุงตัวเองได้ตามความคิดที่ได้จากหนังสือ

ความหมายของการอ่านหนังสือ

ในความหมายของการอ่านนี้ ชาวลา แพร์ติกุล กล่าวว่า การอ่านนั้นมีความประสงค์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เป็นพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ (จวิตกันท์ มุณยะกาญจนะ 2524 :3) คือ

1. การแปลความ คือ การแปลเรื่องราวเดิมให้ออกเป็นคำใหม่ ๆ ภาษาใหม่ ๆ หรือแบบใหม่ ๆ
2. การตีความ คือ การเก็บความรู้เดิมมาบันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่ ค้นหาแล้วเปรียบเทียบทั้งความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่นย่อเรื่องต่าง ๆ จนเป็นข้อสรุปได้

3. การขยายความ คือ การอนุมาน หรือขยายความคิดให้กว้างลึกหรือไกลกว่าข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ในเรื่องนั้น

ทั้งนี้การอ่านจึงมีส่วนเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด การเข้าใจในเรื่องที่อ่านดี ย่อมนำไปสู่ความคิดที่ดี เพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวความคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาแยกแยะตีความหมายก่อนที่จะเกิดความคิดของตนเอง และนอกจากการอ่าน จะเป็นเครื่องป้อนแสวงหาความรู้แล้ว คือ ช่วยส่งเสริมความรู้ความคิดของเราให้เพิ่มพูนขึ้น การอ่านยังเป็นเครื่องป้อนแสวงหาความเพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนหย่อนใจด้วย

(ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2524 : 3 - 16)

ซึ่งการอ่านนั้นจะต้องมีจุดหมาย อัมพร สุขเกษม (อัมพร สุขเกษม 2520 : 5 - 6) ได้ให้จุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อหาความรู้ การอ่านเพื่อหาความรู้กระทำไต่ยากกว่าการอ่านเพื่อความบันเทิง เพราะเป็นการอ่านที่ผู้อ่านตั้งใจที่จะ "จับ" หรือ "เก็บ" บางสิ่งบางอย่างที่เราอ่าน เพื่อมาเป็นประโยชน์ต่อไป การอ่านเพื่อความรู้จะต้องมีพื้นฐานในเรื่องที่อ่านพอควร
2. อ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน หนังสือเป็นเครื่องให้ความบันเทิงได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีผู้นิยมหาหนังสือที่แต่งหรือเขียนขึ้นเพื่อความบันเทิงมาอ่านเพื่อการพักผ่อนเสนา การอ่านแบบนี้จะว่ายากก็ไม่ยาก เพราะอ่านไปเรื่อย ๆ ไม่ต้องคิดอะไรมากมาย แต่บางคนก็อ่านอย่างพิถีพิถันเคร่งครัด ก็จะช่วยให้ได้อรรถรสและความบันเทิงได้มากกว่า

3. อ่านเพื่อสร้างเสริมความคิด การอ่านเพื่อสร้างเสริมความคิดเป็นสิ่งที่หาได้ยากที่สุด ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี เมื่ออ่านข้อความสำคัญและไม่เพียงบันทึกไว้เท่านั้น หากแต่จะนำไปไตร่ตรองหาทางขยายความคิดหรือชักเยาวความคิดนั้น เพื่อหาแนวทางใหม่สำหรับตนเองต่อไป การอ่านแบบนี้ผู้อ่านจะต้องมีปัญหาคถามตนเองอยู่เสมอ การตอบปัญหากับตนเองนั้นจะช่วยเสริมความคิดได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจึงนับได้ว่าอารยธรรมนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่มนุษย์ (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 5)

ความก้าวหน้าของการอ่านหนังสือ

อเมริกาเป็นชาติแรกที่อ่านหนังสือมากที่สุด จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2499 ปรากฏว่า ชาวอเมริกันอ่านหนังสือใหม่ ๆ ถึง 800 เล่ม นั่นคือ การอ่านเมื่อ 20 ปีมาแล้ว และในปัจจุบันจะเป็นเช่นไร ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเขาเห็นว่าการอ่านหนังสือช่วยให้ความก้าวหน้าช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และช่วยให้เกิดความคิดความอ่านในสิ่งที่มีประโยชน์ได้ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2524 : 124 - 125) จะเห็นได้ว่าหนังสือเป็นประจักษ์ เครื่องมือแห่งนาฬิกาชีวิต ซึ่งเต็มไปด้วยข้อมูลปัญญา และความน่าระทึกใจมันจะเป็นโอสถอันทรงคุณค่าสูงสุดของมนุษย์ สังคมยิ่งมีผู้อ่านหนังสือที่รอบรู้อย่างถูกต้องมากเท่าไร สบรรถวิสัยที่สังคมจะรุคหน้าไปอย่างงดงามก็มากขึ้นเท่านั้น

ในปัจจุบันนี้อาจเพิ่มเติมได้ว่า สังคมเป็นอย่างไรก็ดูจากหนังสือที่ผลิตออกมาในสังคมนั้น (วัชรจวน อินทรกำแหง 2515 : 4) นอกจากนี้ยังได้มีการนำเอาการอ่านหนังสือมาใช้ในวงการต่าง ๆ ที่เรียกว่า การบำบัดด้วยการอ่าน ซึ่งความจริงแล้วการบำบัดด้วยการอ่านนั้นมีมาตั้งแต่โบราณ เช่น อริสโตเติล เชื่อว่า หนังสือกับศิลปะอย่างอื่นสามารถเร้าอารมณ์ในบุคคล และทำให้เกิดผลในทางที่ดีด้วย ที่ห้องสมุดมีคำจารึกว่า "หนังสือโอสถสำหรับวิญญาณ" (Medical Chest the out) ซึ่งเหมือนกับคำกล่าวที่ว่า "หนังสือคือแหล่งรักษาจิตใจ" (The Healing Place of the out) ซึ่งจารึกไว้ที่ห้องสมุดเมือง ABBEY ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากคำจารึก 2 แห่งนี้ จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์การอ่านนั้นไม่เพียงแต่ระงับหรือบำบัดรักษาผู้ป่วยเท่านั้นยังช่วยป้องกันรักษาสุขภาพจิตให้ดีขึ้นด้วย ต่อมาในศตวรรษที่ 20 งานบำบัดโรคด้วยการอ่านนี้ได้ถือกำเนิดและเป็นที่น่าสนใจอีกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และได้แพร่หลายกันทั่วโลก แต่ในประเทศไทยเรานำมาใช้ และดำเนินการน้อยมาก (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2524 :

สำหรับการเลือกหนังสือที่เหมาะสมในการอ่านนั้น เชฟเฟอร์ และไอลส์ (Shepherd and Iles. 1976 : 569) เสนอว่าการคัดเลือกหนังสือควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อเรื่องเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื้อเรื่องควรจะถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง น่าเชื่อถือ หัวละกร และสภาพแวดล้อมภายในเรื่องราวควรคล้ายคลึงกับชีวิตจริงของผู้อ่าน สร้างสรรค์ให้ผู้อ่านเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับตัวละครในเรื่อง ดังนั้นความจำเป็นในการเลือกหนังสือจึงมีความสำคัญว่าเราจะเอาหนังสืออะไรมาสนองความต้องการตามประสงค์ เรื่องนี้จำเป็นที่จะต้องรู้จักลักษณะของหนังสือแต่ละประเภท เป็นต้นว่า หนังสือชีวประวัติ เป็นหนังสือที่นิยมอ่านกันแพร่หลายเป็นสาระความรู้ในเชิงประวัติศาสตร์ ความรู้ในการดำเนินชีวิต อ่านแล้วเพลิดเพลินเป็นบทเรียนชีวิตที่น่าสนใจโดยไม่รู้ตัว (รัฐจวน อินทรกำแหง 2515 : 27 - 28)

ความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น

เด็กวัยรุ่นมีความต้องการและความสนใจในการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของตัวเอง (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 8 - 9) คือ

1. ต้องการที่จะรักและได้รับความรัก
2. ต้องการความปลอดภัย
3. ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
4. ต้องการสัมฤทธิ์ผลในการกระทำ และการกระทำนั้นมีค่าควรแก่การยอมรับ
5. ต้องการความเปลี่ยนแปลง
6. ต้องการความสุข ความพอใจจากสิ่งอันเป็นสุนทรีย์

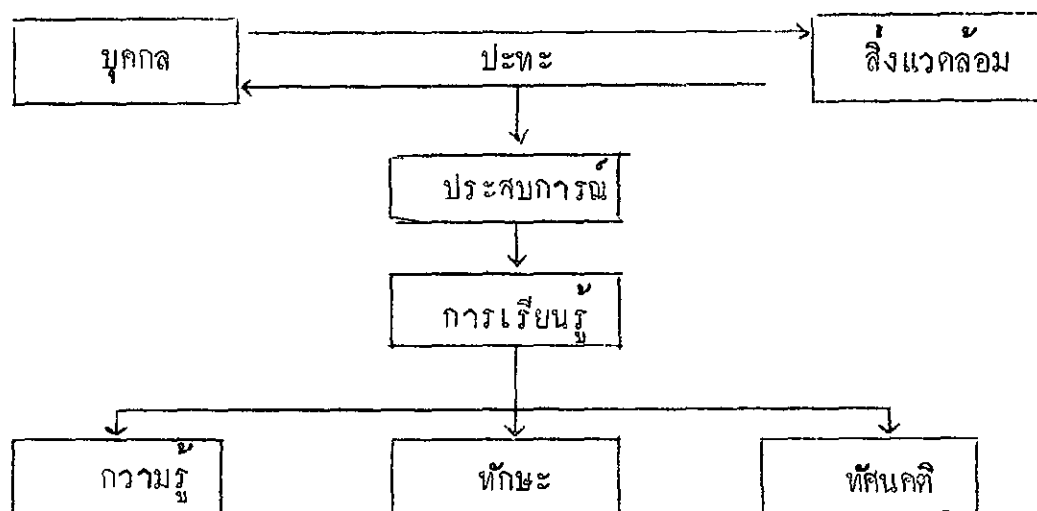
ความต้องการในการอ่านหนังสือ

เด็กที่มีอายุ 13 ปี ยังชอบอ่านหนังสือผจญภัยอยู่ แต่ชอบในทางผจญภัยในป่ากว้าง เด็กหญิงชอบอ่านนวนิยายของผู้ใหญ่ เริ่มชอบอ่านคำประพันธ์ บทละคร เรื่องสัตว์เลื้อย แต่ไม่ชอบหนังสือวิชาการจนเกินไป และเด็กที่มีอายุ 14 ปี ชอบอ่านหนังสือ

นวนิยาย และนิตยสาร เด็กหญิงชอบอ่านหนังสือนวนิยายมากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่
สะเพื่อนอารมณ์ และเรื่องที่แต่งเกินความเป็นจริง บางจนสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพ
บทละครและคาประพันธ์ด้วย ส่วนเด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 15 - 16 ปี ในระยะนี้เด็ก
จะมีความสนใจในหนังสือทั่วไปบ้างแล้ว แต่จะเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของ
โรงเรียน และสังคมของตน และเด็กหญิงยังชอบที่จะอ่านหนังสือนวนิยาย

หนังสือกับการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นส่วนเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์นั้น
หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำปฏิกริยาร่วมกันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
จากภาพประกอบข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 1 แผนผังแสดงกระบวนการเรียนรู้

แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์นั้น เป็นผลที่เกิดจากการกระทำปฏิกริยาร่วมกัน
ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งเป็นชั้น
ต่าง ๆ ตามรูปกรวยประสบการณ์ของ เคล คือ

1. ประสบการณ์จริง เกิดกับผู้เรียนโดยตรง ได้แก่ ของจริง
2. ประสบการณ์จำลอง
3. ประสบการณ์ทางอ้อม ได้แก่ ละคร การแสดงบทบาท และอื่น ๆ
4. การสาธิต
5. การศึกษานอกสถานที่
6. นิทรรศการ
7. โทรทัศน์
8. ภาพนิ่ง และการบันทึกเสียง
9. ทักษะสัญลักษณ์ ได้แก่ แผนภูมิ แผนที่ และอื่น ๆ
10. ววนสัญลักษณ์ ได้แก่ หนังสือ ตำรา จุลสาร วารสาร ปาฐกถา

หนังสือนั้นมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของมนุษย์มาช้านาน แต่หนังสือนั้นก็มิใช่เสีย คือ หนังสือเป็นนาบขรรบ เข้าใจยาก ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการอย่างมากในการทำความเข้าใจกับข้อความที่อ่าน และหนังสือยังเป็นประสบการณ์รองทำให้ไบแจ่มแจ้ง เหมือนได้รับประสบการณ์ตรง (สมเจตน์ อภิณัษรรักษา น.ป.ป. : 90)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ

การใช้หนังสือเข้ามาเกี่ยวข้องในการวิจัย หรือศึกษาค้นคว้าในประเทศไทย ยังมีน้อย ก๊อ ในปี พ.ศ. 2523 กุลวนิดา ทุงคะเศรณี (กุลวนิดา ทุงคะเศรณี 2523 : 49 - 50) ได้ศึกษาการใช้การบَابักด้วยหนังสือกับเด็กพิการทางร่างกาย และสุขภาพจิต เด็กพิการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา ผลของการศึกษาพบว่า เด็กพิการที่ได้รับการบَابักด้วยหนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนสุขภาพจิตของ เด็กพิการในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาภายหลังได้รับการบَابักด้วยหนังสือไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของ ขไมพร เจริญสิน (ขไมพร เจริญสิน 2525 : 49 - 51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบَابักด้วยหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติเสพยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครอง

เด็กกลาง โดยใช้แบบทดสอบวัดความวิตกกังวล และความเชื่อมั่นในตนเอง หลังจากบำบัดด้วยแล้ว ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนที่ได้รับการบำบัดด้วยลดความวิตกกังวล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เยาวชนที่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือมีความเชื่อมั่นใน ตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทั้ง เยาวชนชายและหญิงมีความวิตกกังวล และความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

และในปี พ.ศ. 2528 อัมพร พิณจวัฒนา (อัมพร พิณจวัฒนา 2528 : 116 - 118) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้หนังสือบำบัดต่อความวิตกกังวลของเด็กป่วยในโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กป่วยโรคไตวาย และหญิงจำนวน 8 คน อายุระหว่าง 9 - 12 ปี ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง 1 มีจำนวน 3 คน ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปัญหาของเด็กกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลอง 2 มีจำนวน 3 คน ให้อ่านหนังสือทั่วไปสำหรับเด็กที่ไม่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปัญหาของเด็ก และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม โดยจัดให้เด็กดำเนินกิจกรรมของโรงพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ขาดรวัดความวิตกกังวล สำหรับเด็กป่วยเรื้อรัง และหนังสือบรรณานิทัศน์ สำหรับเด็กกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ผลของการศึกษาพบว่า การบำบัดด้วยหนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปัญหาของเด็กสามารถลดความวิตกกังวลของเด็กได้ ส่วนหนังสือที่ไม่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปัญหาของเด็กไม่สามารถช่วยลดความวิตกกังวลของเด็กได้

สำหรับผลงานวิจัยในต่างประเทศนั้น แอนเดอร์สัน และคนอื่น ๆ (Anderson and others. 1983 : 45) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือเป็นกลุ่ม ๆ โดยการแบ่งการทดสอบออกเป็น 2 ครั้ง ซึ่งตัดสินโดยความหมายและสัญลักษณ์ในแบบเรียนชั้นเกรด 3 ผลการทดลองพบว่า มีมากกว่า 30 องค์ประกอบ และมีปฏิสัมพันธ์ 2 ทางด้วยกันในกลุ่มทดลองกลุ่มแรกที่เป็นเด็กจำนวน 259 คน ได้ถูกจัดกลุ่มให้อ่านหนังสือทั้ง เหมือนกันและต่างกันตามคำสั่งของครู ซึ่งได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานและพบว่าในกลุ่มที่เลือกจะไปจะมีความแตกต่างกัน สำหรับในการทดลองครั้งที่ 2

เป็นการช้าอย่างครั้งแรก โดยพากับเด็ก 86 คน ผลการทดลองพบว่า แบบเรียนที่เป็นความหมายจะให้ผลที่ดีกว่าที่เป็นสัญลักษณ์ทั้งในเด็กที่อ่านหนังสือดี และเด็กที่อ่านหนังสือไม่ดี และยังพบว่า

1. ในกลุ่มที่เป็นสัญลักษณ์นั้นขึ้นอยู่กับกำหนดเวลา
2. ในทั้ง 2 กลุ่ม เด็กที่กระตือรือร้นจะได้ผลที่ดีกว่าเด็กที่ไม่กระตือรือร้น
3. ความสนใจในสิ่งนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอ่าน และสำคัญกว่า

ความสามารถในการอ่านด้วย

นอกจากนี้ ฮีทเธอร์ (Heather. 1983 : 44) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือในยาวว้างของเด็หนุ่มสาวที่มีอายุ 13 - 15 ปี จำนวน 60 คน ในประเทศอังกฤษ โดยเด็กแต่ละคนได้รับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการศึกษาพบว่า เด็กหนุ่มสาวส่วนมากจะอ่านหนังสือมากกว่าที่ครูคิด และพบว่า ส่วนมากจะเป็นการอ่านนอกเวลา นิยายการอ่านเกิดจากการได้รับการฝึกจากครู การทำการบ้าน เวลาปิดเทอม และหนังสือจะเป็นพวกหนังสือหายากและจะเป็นพวกแม็กกาซีน ที่ยืมมาจากห้องสมุดหรือคนอื่น ซึ่งเป็นรูปแบบชวนอ่านของหนังสือเองหรือครูแนะนำให้ และในปี ค.ศ. 1984 เบรชเช (Bricchle. 1984 : 40) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการอ่านที่มีต่อเด็ก โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และได้ทำ Pre-test และ Post-test โดยใช้แบบทดสอบ Gates - Macginitie Reading Test ผลการศึกษาพบว่าคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าการอ่านมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็ก

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์

ที่มาของสถานสงเคราะห์

กรมประชาสงเคราะห์เป็นหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุดของรัฐบาล ในการรับผิดชอบของด้านสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพของเด็ก ในการปฏิบัติต่อเด็ก กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดให้มีบริการสถานสงเคราะห์ บริการรับบุตรบุญธรรม บริการ

รับฝากเด็กตามบ้าน (Foster Home) และบริการแก้ไขอบรมความประพฤติ และ
ให้การศึกษา

ในการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์
มีนโยบายที่จะให้การสงเคราะห์ ค้ำครอง และส่งเสริมสวัสดิภาพแก่เด็กอายุตั้งแต่
แรกเกิดถึง 18 ปี ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ โดยกำหนดประเภท
ของเด็กที่สมควรได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ (กรมประชาสงเคราะห์ 2522 :

1 - 10) ดังนี้

1. เด็กกำพร้า อนาคตา ไร้ที่พึ่ง
2. เด็กถูกทอดทิ้งตามโรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือที่สาธารณะ
3. เด็กที่ครอบครัวยากจน ขาดแคลน และประสบปัญหาความเดือดร้อน
4. เด็กที่ปัญหาความประพฤติหรือพฤติกรรมไม่สมควรแก้ไข ซึ่งได้แก่

เด็กประเภทดังต่อไปนี้

- 4.1 เด็กเกเร เร่ร่อน
- 4.2 มั่วสุม และก่อความเดือดร้อน รำคาญแก่ผู้อื่น
- 4.3 ขอดทาน
- 4.4 เล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการพนัน
- 4.5 เสพสุรา บุหรี่ ยาเสพติด
- 4.6 เข้าไปในโรงจวนา สถานบริการ หรือสถานค้าประเวณี
- 4.7 ประพฤติตนทำนองชู้สาวในที่สาธารณะ
- 4.8 ไม่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถม ตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา
- 4.9 เที่ยวเตร่กลางคืน ระหว่าง 22.00 น.
- 4.10 หลบหนีจากสถานแรกรับเด็ก หรือสถานสงเคราะห์
5. เด็กกระทำความผิดกฎหมายที่ศาลสั่งให้ส่งตัวเข้ารับการอบรมในสถานเยาวชน
6. เด็กที่ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่มีการกระทำโดยมิชอบ

ด้วยกฎหมาย

7. เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กและสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
8. เด็กที่มีผู้ระวัง เป็นบุตรบุญธรรม
9. เด็กพิการ
10. เด็กและเยาวชนต่างวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์เด็ก และบุคคลวัยรุ่น ที่ได้จัดบริการในด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในลักษณะต่าง ๆ มีดังนี้

1. เพื่อให้การสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่ครอบครัวประสบปัญหาความเดือดร้อนในลักษณะต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร

2. เพื่อให้การอุปการะ เลี้ยงดู ให้การศึกษา คำนวณ และด้านการฝึกวิชาชีพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาค่าความประพฤติ และปัญหาครอบครัว แก่เด็กกำพร้า อนาคตไร้ที่พึ่ง เรือน มีปัญหาความประพฤติ พิกัดทางร่างกาย สมอง และปัญญา ตลอดจนจัดหาครอบครัวใหม่ให้แก่เด็กที่ขาดบิดา มารดา และผู้อุปการะ เลี้ยงดู

3. เพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่รับบริการอยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม

4. เพื่อส่งเสริมการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ ให้แก่เด็กทั่วไป โดยจัดบริการและอำนวยความสะดวกในลักษณะต่าง ๆ ให้ ตลอดจนจัดหางานให้เด็กที่สำเร็จการฝึกแล้ว

5. เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีปัญหาความประพฤติ หรือระเคียดพิการ ให้สามารถดำรงชีพโดยไม่เป็นภาระของสังคม

6. เพื่อคุ้มครองป้องกัน และแก้ไขปัญหาค่าเด็กที่ตกเป็นเครื่องมือ แสวงหาประโยชน์โดยบุคคลที่กระทำความผิดตามกฎหมาย

การสงเคราะห์เด็กในสถานสงเคราะห์ คือ พิจารณารับเด็กกำพร้า อนาคตยากจน ขาดแคลน ไร้ที่พึ่ง ถูกทอดทิ้ง หรือมีปัญหาความประพฤติ หรือไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้ เนื่องจากความจำเป็น เข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์เด็กประเภทต่าง ๆ

สถานสงเคราะห์เด็ก 24 แห่ง กับ 2 หน่วย แยกประเภทได้ดังนี้

1. สถานแรกรับเด็ก 4 แห่ง
2. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน 4 แห่ง
3. หน่วยสงเคราะห์เด็กอ่อนในสถานสงเคราะห์เด็ก 2 หน่วย
4. สถานสงเคราะห์เด็กพิการ 2 แห่ง
5. สถานสงเคราะห์เด็กหญิง 3 แห่ง
6. สถานสงเคราะห์เด็กชาย 8 แห่ง
7. สถานสงเคราะห์เด็กชายและเด็กหญิง 1 แห่ง
8. สถานเยาวชน 1 แห่ง
9. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 1 แห่ง

และในปี พ.ศ. 2527 การรับเด็กเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์ใน 24 แห่ง กับ 2 หน่วย รวม 6,503 คน (กรมประชาสงเคราะห์ 2527 : 1 - 10)

สถานสงเคราะห์เด็กได้ดำเนินการค้ำบริการแก่เด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

1. บริการด้านการเลี้ยงดู ได้แก่ การเลี้ยงดู ได้จัดให้มีที่พักอาศัย อาหาร การกิน เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้ประจำตัว
2. บริการด้านการรักษาพยาบาล และอนามัยจัดให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาล ภายในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้บริการแก่เด็กเจ็บป่วย
3. บริการด้านการศึกษาสามัญ และด้านการฝึกวิชาชีพ

การศึกษาสายสามัญ

- 3.1 จัดให้มีการศึกษาระดับอนุบาล
- 3.2 จัดให้มีการศึกษาสามัญภาคบังคับกับ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ภายในสถานสงเคราะห์
- 3.3 พิจารณาจัดส่งเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีความประพฤติดี และเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเข้าเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นตามโรงเรียนต่าง ๆ ภายนอกสถานสงเคราะห์

การฝึกวิชาชีพ

สำหรับเด็กที่ไม่สามารถเรียนสายสามัญสูงกว่าระดับประถมศึกษาได้ สถานสงเคราะห์จะจัดให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

3.4 จัดฝึกวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า เกริมสวย การฉีกดอกไม้สด การประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง การฝีมือต่าง ๆ และการกรรไกร

3.5 จัดให้เด็กที่เรียนสายสามัญเข้ารับการฝึกวิชาชีพสมทบด้วย เพื่อให้มีพื้นฐานความรู้ในกานอาชีพ

3.6 ในระหว่างการฝึกวิชาชีพ ผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จะแบ่งให้แก่เด็กซึ่งเป็นมูลนิธิ 70

4. บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ และรับผิดชอบในการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์แก่เด็ก

5. บริการด้านสหพัฒนาการ ได้จัดบริการให้แก่เด็กดังนี้

5.1 จัดให้การฝึกกายบริหารเป็นประจำทุกเช้า

5.2 จัดให้มีการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ

5.3 จัดให้มีกิจกรรมกลุ่ม เช่น ค่ายพักแรม การบำเพ็ญประโยชน์

5.4 จัดให้เด็กทัศนศึกษาออกสถานที่

6. บริการด้านการอบรมศีลธรรมจรรยา มารยาท ได้จัดบริการให้แก่เด็กดังนี้

6.1 จัดให้ครูอบรมหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม จรรยา มารยาท ก่อนเข้าชั้นเรียน เป็นประจำทุกเช้า

6.2 จัดให้แม่บ้านอบรมเด็กก่อนเข้านอน และสวดมนต์เป็นประจำทุกคืน

6.3 นิมนต์พระภิกษุสงฆ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ มาอบรมเตือนละครั้ง

7. บริการด้านการจัดหางาน

เด็กในสถานสงเคราะห์ที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ และการฝึกวิชาชีพแล้ว ทางสถานสงเคราะห์จะติดต่อหางานให้ตามความถนัด และความสมัครใจของเด็ก ซึ่งส่วนมากเป็นงานตามโรงงาน บริษัท ร้านค้า หน่วยราชการ หรือองค์การของรัฐบาล

8. บริการด้านการติดตามผลการให้การสงเคราะห์

เมื่อเกิดแผนความอุปการะของสถานสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์ จะทำการติดตามผลภายในระยะ 2 ปี หรือตามปัญหาของเด็กแต่ละรายโดยการเยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ หรือส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์ ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านด้วยกัน คือ อุ่น กวรรณสูง (อุ่น กวรรณสูง 2524 : 160) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์กับเด็กนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติ ในด้านการอบรมบ่มนิสัย พบว่าในครอบครัวปกติที่มีพ่อแม่เป็นผู้เลี้ยงดู วิธีการฝึกอบรมเด็กที่มีปัญหา และไม่มีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเด็กที่มีปัญหายู้งกับครอบครัว กับเด็กที่มีปัญหาที่เคยอยู่กับครอบครัว แต่ภายหลังถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์ได้รับการอบรมบ่มนิสัย ด้านกิริยธรรมไม่แตกต่างกัน นอกจากด้านสังคม สุขนิสัย ความเป็นอิสระ และด้านผลสัมฤทธิ์ที่เด็กได้รับการฝึกอบรมต่างกัน และจากการศึกษาของ สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล (สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล 2527 : 62 - 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการให้สัมผัสทางกายที่มีสุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านราชวิถี ผลการศึกษาพบว่า เด็กในสถานสงเคราะห์กลุ่มที่สอน โดยการให้สัมผัสทางกายมีสุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าเด็กกลุ่มที่สอนโดยไม่ให้การสัมผัส และระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายกลุ่มที่ได้รับการสอน โดยการให้สัมผัสทางกายมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้การศึกษาของ พรชัย รอดสมจิตร (พรชัย รอดสมจิตร 2527 : 68 - 71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง และตัวเขาเอง เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาอยู่ในสถานสงเคราะห์ และที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมสูงกว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ และความสำนึก

ในความรับผิดชอบตนเอง และสังคมของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ยังเพิ่มขึ้นตามอายุ และพบว่า ความสำนึกในความรับผิดชอบตนเอง กับความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยคิดว่าการเกิดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นนั้นน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือด้วย และมโนภาพแห่งตนนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มทดลองหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ สูงกว่าก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน
2. มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ ในกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
3. มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
4. มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์หลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
5. มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปในกลุ่มทดลองหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือสูงกว่าก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน
6. มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปในกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
7. มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

8. มโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน โดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

9. มโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปในกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์

10. มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปในกลุ่มควบคุมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. แบบแผนการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีอายุ 13 - 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ในสภาพสังคม 2 แบบ คือ ในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย และในโรงเรียนสาธิตแห่งสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เนื่องจากมี 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

2.1 เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ ที่มีอายุ 13 - 16 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี จำนวน 16 คน

2.2 เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไป ที่มีอายุ 13 - 16 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่อยู่ในโรงเรียนสาธิตแห่ง จำนวน 16 คน

การที่ผู้วิจัยได้กำหนดเจาะจง (Purposive Sample) เอาสถานที่ทั้ง 2 แห่งเป็นสภาพทำการทดลอง โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สภาพทั้ง 2 แห่งมีกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีอายุตามที่ต้องการในการทำวิจัยครั้งนี้

2. เป็นสถานที่อยู่ใกล้ สะดวกในการเดินทาง และได้รับความร่วมมือในการทดลอง และสามารถควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ในการทดลองได้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการดำเนินการ

หลังจากที่ได้เจาะจงเอาเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งแล้ว ได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. หากการสุ่มเด็กหญิงที่อยู่ในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 13 - 16 ปี โดยวิธีการจับฉลาก ซึ่งเป็นแบบ (Simple Random Sampling) มาจำนวน 16 คน

2. จากข้อ 1 มาจัดแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

3. ทำการสุ่มเด็กหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 13 - 16 ปี โดยจับฉลากเลือกเอาชั้นมัธยมปีที่ 2 มา 1 ห้อง จากจำนวนชั้นมัธยมปีที่ 2 ทั้งหมด และคัดเลือกเด็กจากประวัติให้ใกล้เคียงตามความต้องการของการวิจัยครั้งนี้

4. จากข้อ 3 ทำการสุ่มเด็กนักเรียนในห้องนี้ โดยวิธีจับฉลากแยกเด็กมาจัดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

จะเห็นได้จากตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

	สถานสงเคราะห์	โรงเรียน	รวม
กลุ่มทดลอง	8	8	16
กลุ่มควบคุม	8	8	16
รวม	16	16	32

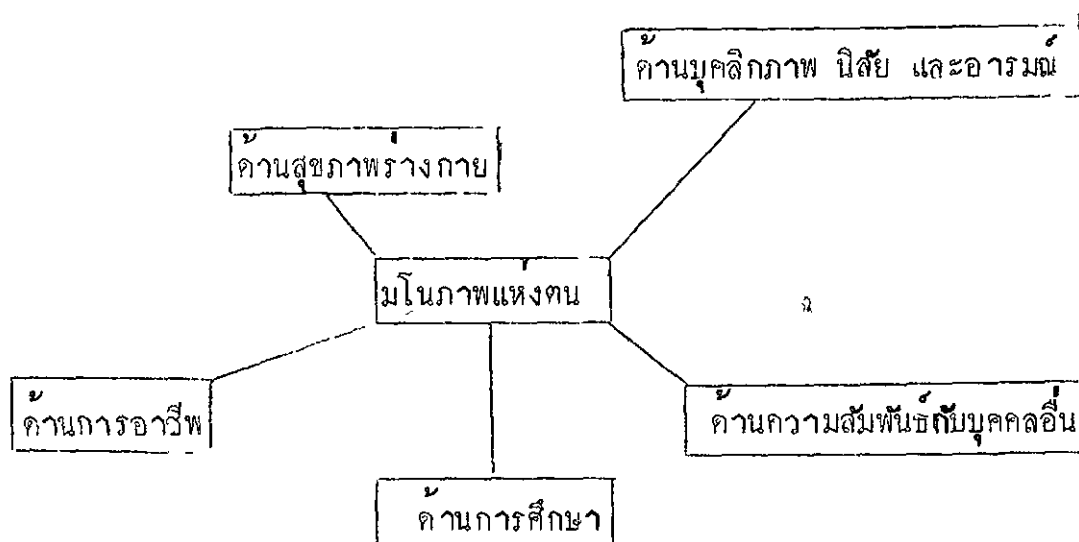
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดทัศนภาพแห่งตน และหนังสือที่ใช้ในการสร้างเสริมทัศนภาพแห่งตน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบทดสอบวัดทัศนภาพแห่งตน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนภาพแห่งตน เพื่อที่จะได้จัดทัศนภาพแห่งตนในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านบุคลิกภาพนิสัยและอารมณ์ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคล ด้านการศึกษาและด้านการอาชีพ

การสร้างแบบทดสอบและเกณฑ์การให้คะแนนของคะแนน

1.1 กำหนดนิยามของทัศนภาพแห่งตนว่าประกอบด้วยด้านใดบ้างจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ภาพประกอบ 2 แผนผังมโนภาพแห่งตน และด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการรับรู้ของตนเอง เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไร ตามสภาพเป็นจริงในปัจจุบัน ตามความนึกไว้ในอนาคต และความคิดเห็นว่าบุคคลอื่นคิดว่าตนเองเป็นเช่นไร ในด้านทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านการศึกษา และด้านการอาชีพ ซึ่งสามารถแยกย่อยออกเป็นพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านสุขภาพร่างกาย หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความนึกคิดไว้ในอนาคต และตามความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่

1.1.1.1 มีสุขภาพที่แข็งแรง หรืออ่อนแออย่างไร

1.1.1.2 มีร่างกายที่สมส่วนหรือไม่สมส่วนอย่างไร

1.1.2 ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความนึกคิดไว้ในอนาคต และตามความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่

- มีเหตุผลอย่างไร
- มีเหตุผลอย่างไร
- มั่นใจอย่างไร
- ผู้อื่นอย่างไร
- อย่างไร
- อย่างไร
- 1.1.2.1 มีบุคลิกภาพที่เก็บตัวหรือแสดงตัวอย่างไร
 - 1.1.2.2 มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวหรือไม่ปรับตัวอย่างไร
 - 1.1.2.3 มีบุคลิกภาพที่แสดงพฤติกรรมฉลาดหรือ
 - 1.1.2.4 มีบุคลิกภาพที่มีพฤติกรรมที่ไร้เหตุผลหรือ
 - 1.1.2.5 มีบุคลิกภาพที่มีความมั่นใจและไม่มีความ
 - 1.1.2.6 มีนิสัยที่อวดดีและถ่อมตนอย่างไร
 - 1.1.2.7 มีนิสัยที่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่เอาเปรียบ
 - 1.1.2.8 มีนิสัยอย่างคนมีน้ำใจและไร้น้ำใจอย่างไร
 - 1.1.2.9 มีนิสัยหรือพฤติกรรมเกียจคร้านหรือขยัน
 - 1.1.2.10 มีนิสัยหรือพฤติกรรมกระด้างหรืออ่อนโยน
 - 1.1.2.11 มีอารมณ์ที่เกรี้ยวทรวง หรือแจ่มใสอย่างไร
 - 1.1.2.12 มีอารมณ์ร้ายหรือดีอย่างไร
 - 1.1.2.13 มีอารมณ์ที่แปรปรวนหรือมั่นคงอย่างไร
- 1.1.3 ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความกึกไว้ในอนาคต และตามความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่
- 1.1.3.1 มีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกลุ่มเป็นอย่างไร
 - 1.1.3.2 มีพฤติกรรมที่ไม่รับฟังความคิดเห็นหรือยอมรับฟังคนอื่นในกลุ่มอย่างไร

ในการเข้ากลุ่ม

1.1.3.3 มีความลำบากใจหรือความสบายใจอย่างไร

อย่างไร

1.1.3.4 มีความรู้สึกว่าจะเกลียดเพื่อนหรือรักเพื่อน

รวมกลุ่มเพื่อนอย่างไร

1.1.3.5 มีความยากง่ายที่จะหลีกเลี่ยงหรืออยากเข้า

1.1.3.6 มีความไวใจหรือไม่ไวใจเพื่อนอย่างไร

1.1.4 ด้านการศึกษา หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความคาดคิดไว้ในอนาคต และตามความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่

อย่างไร

1.1.4.1 มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในผลการเรียน

1.1.4.2 มีความรู้สึกว่าการเรียนสูงหรือต่ำอย่างไร

มากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.3 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาคณิตศาสตร์

มากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.4 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาวิทยาศาสตร์

อังกฤษมากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.5 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาภาษา

มากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.6 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาภาษาไทย

มากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.7 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาสังคมศึกษา

มากหรือน้อยอย่างไร

1.1.4.8 มีความรู้สึกว่าจะมีความสามารถในวิชาพลานามัย

1.1.4.9 มีความรู้สึกว่ามีความสามารถในวิชา

ศิลปศึกษามากหรือน้อยอย่างไร

1.1.5 กานการอาชีพ หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิดและ
รับรู้เกี่ยวกับตนเอง ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความภาคภูมิใจในอนาคต และ
ตามความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่

1.1.5.1 มีความคิดว่าตนเองมีความเหมาะสมต่อ
ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวมอย่างไร

1.1.5.2 มีความเหมาะสมต่อลักษณะงานแบบ เป็น
ผู้รับคำสั่งหรือผู้สั่งงานอย่างไร

1.1.5.3 มีความเหมาะสมต่อลักษณะงานที่เป็น
ผู้ทำงานเดี่ยวหรือช่วยกันทำอย่างไร

1.1.5.4 มีความเหมาะสมต่ออาชีพรับราชการ
ในอนาคตอย่างไร

1.1.5.5 มีความเหมาะสมต่ออาชีพค้าขายใน
อนาคตอย่างไร

1.1.5.6 มีความเหมาะสมต่ออาชีพทำการเกษตร
ในอนาคตอย่างไร

1.1.5.7 มีความเหมาะสมต่ออาชีพรับจ้างในอนาคต
อย่างไร

1.1.5.8 มีความเหมาะสมต่ออาชีพทำธุรกิจส่วนตัว
ในอนาคตอย่างไร

1.1.5.9 มีความเหมาะสมต่ออาชีพกรรมกรในอนาคต
อย่างไร

1.2 จากข้อมูลเหล่านี้ นำมาจัดทำคำถามสร้างเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบ โดยมีลักษณะแตกต่างจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนฉบับอื่น ๆ ลักษณะของแบบทดสอบนี้ จะเป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า ซึ่งมีรูปแบบของการตั้งข้อคำถาม โดยมาตราวัดโดยอาศัยการจาแนกความหมายของคำ (Semantic Differential Scale) ตามพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้ คือ

- 1.2.1 ด้านสุขภาพร่างกาย มีจำนวน 6 ข้อ
- 1.2.2 ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ มีจำนวน 39 ข้อ
- 1.2.3 ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีจำนวน 18 ข้อ
- 1.2.4 ด้านการศึกษา มีจำนวน 24 ข้อ
- 1.2.5 ด้านการอาชีพ มีจำนวน 9 ข้อ

โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ ที่เป็นแบบ Semantic Differential Scale จะมีเพียง 5 ระดับ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทาวิจัย ซึ่งแบบทดสอบมโนภาพแห่งตนนี้มีวิธีการกาเนินการ คือ

วิธีดำเนินการตอบแบบทดสอบให้ผู้ตอบอ่านคำสั่ง และวิธีทำจนเข้าใจและกำหนดเวลาในการทาแบบทดสอบชุดนี้ไม่เกิน 45 นาที โดยผู้ตอบอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นของตนอย่างไร เมื่อพิจารณาแล้วให้กาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ต้องการในกระดาษส่วนคาตอบดังตัวอย่างข้างล่างดังนี้

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบทดสอบ

ข้าพเจ้ามีความคิดเกี่ยวกับ "ร่างกาย" ของข้าพเจ้าว่า					
	2	1	0	1	2
(0) อ่อนแอ					แข็งแรง
(00) อ้วน					ผอม

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ข้อความที่สร้างขึ้นมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อความที่แสดงว่าบุคคลนั้นมีโนภาพแห่งตนในทางบวก โดย

เมื่อตอบ ของ 0 ให้คะแนน 3

ของ 1 ให้คะแนน 4

ของ 2 ให้คะแนน 5

2. ข้อความที่แสดงว่าบุคคลนั้นมีโนภาพแห่งตนในทางลบ โดย

เมื่อตอบ ของ 0 ให้คะแนน 3

ของ 1 ให้คะแนน 2

ของ 2 ให้คะแนน 1

1.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อความในแบบทดสอบนั้นสามารถวัดโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นได้ ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity

1.4 การทดสอบแบบทดสอบวัดโนภาพแห่งตน

1.4.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนที่มีอายุ 13 - 16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสายน้ำผึ้งที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

1.4.2 ทำการตรวจให้คะแนนคำตอบของแบบทดสอบ แล้วแบ่งผู้ตอบแบบทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม โดยถือเอา 25 % ของผู้ตอบแบบทดสอบที่ได้คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง และ 25 % ของผู้ที่ได้คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ แล้วนำค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 138) ซึ่งข้อทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง > 1.75 ขึ้นไปนำมาใช้

1.4.3 นำข้อทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงจากข้อ 1.4.2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่าหา Coefficient Alpha (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 142) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น $= .96$

2. หนังสือ สำหรับหนังสือที่ใช้ในการสร้างเสริมบทบาทแห่งตนนั้น ผู้วิจัย ได้นำเอาหนังสือจากการประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ซึ่งเป็นผลงานการวิจัยของนัยนา บัวทอง (นัยนา บัวทอง 2528 : 58) ว่ามี เนื้อหาใน 22 ด้าน คือ

- 2.1 ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 2.2 ให้ความตื่นเต้นเร้าใจ
- 2.3 ให้ความรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาของเด็ก
- 2.4 เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก
- 2.5 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดค่านิยมที่ดี
- 2.6 ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม
- 2.7 ให้ออกกึกกสิสอนใจที่เด็กควรทราบ
- 2.8 เนื้อหาส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.9 ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการ
- 2.10 ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการหาความดี
- 2.11 เนื้อหาตรงกับความสนใจของเด็ก
- 2.12 เนื้อหาสนองอารมณ์ที่ปรารถนา เช่น เป็นเรื่องคนเก่ง คนกล้าหาญ
- 2.13 เสริมสร้างความเข้าใจในตัวเองและผู้อื่น
- 2.14 เนื้อหาสมจริง
- 2.15 ช่วยทำให้เห็นวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
- 2.16 ไม่มีลักษณะการสอนศีลธรรมจรรยาโดยตรง (แต่จะแทรกไว้โดย

ไม่รู้ตัว)

- 2.17 ศีลธรรมจรรยาที่สอดแทรกไว้ในเนื้อหาเป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจและ

ปฏิบัติได้

- 2.18 เนื้อหาไม่มีความพอฟที่จะถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน

- 2.19 เนื้อหาส่งเสริมให้รักการอ่าน
- 2.20 ผู้อ่านสามารถมองเห็นสิ่งดีและไม่ดีในเนื้อหาได้
- 2.21 เสริมสร้างทัศนคติที่ดีและมีคุณค่า
- 2.22 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม

โดยเลือกหนังสือที่โคคาเคลียตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาในระดับดี มาจำนวน

10 เรื่อง (นัยนา บัวทอง 2528 : 146) จากจำนวน 35 เรื่อง เรียงตามอันดับ
1 ถึง 10 คือ

1. เจ้าหมื่นน้อย (4.38)
2. พราหมณ์ขี้บุญ (4.35)
3. คนสมแสนรัก (4.21)
4. เลื้อยรอยชุด (4.14)
5. ความโง่เขลาของมิเกล (4.12)
6. เจ้าเลื้อยกาย (4.08)
7. คำสัญญา (4.06)
8. สุนัขหลงหน (4.04)
9. บ้านที่มีพ่อหกลีบคน (4.02)
10. ห่าไบเถา (4.00)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเอาหนังสือที่ได้รับรางวัลสำหรับเด็กที่มีอายุ 12 - 14 ปี
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 - 2528 มาจำนวน 10 เรื่อง คือ

ในปี พ.ศ. 2524 ได้แก่ จนน้อยกลางทุ่งนา กระท่อมน้อยกลางทุ่ง
เด็กชายชาวเล

ในปี พ.ศ. 2525 ได้แก่ ลูกป่า

ในปี พ.ศ. 2526 ได้แก่ เพื่อนแท้

ในปี พ.ศ. 2527 ได้แก่ เขี้ยวชากวน โลกของหนูแหวน เล่ม 2

ในปี พ.ศ. 2528 ได้แก่ โลกสีน้ำเงิน วันเวลาแสนงาม วันที่รุ่งทอสาย

ดังนั้นหนังสือที่นำมาใช้ในการทดลองสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน รวมทั้งหมด 20 ชื่อเรื่อง นามาจัดทำบรรณนิทัศน์ไว้ และแจกแจงว่าในแต่ละเรื่องนั้นมีเนื้อหาในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนในด้านใดบ้างทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ และสภาพร่างกาย ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม การศึกษา และอาชีพ (ดูจากภาคผนวก)

การสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนในการทาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มเด็กที่ได้รับการอ่านหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มเด็กที่ไม่ได้รับการอ่านหนังสือใดๆ

ซึ่งเหตุที่ใช้หนังสือในการทาวิจัยครั้งนี้เนื่องจาก

1. หนังสือเป็นทรัพยากรที่หาได้ง่าย

2. เด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่มักจะแยกตัว โดยเอาหนังสือเป็นเพื่อน

เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน

3. หนังสือสามารถช่วยในการบำบัดทางจิตใจได้

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ

Randomized Control - Group Pretest - Posttest (อังกणा สายยศ

2523 : 217) ซึ่งมีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 3 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E R	T ₁	X	T ₂
E R	T ₂	-	T ₂

วิธีดำเนินการทดลองมีลำดับขั้นดังนี้

1. ให้เด็กวัยรุ่นหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำการตอบแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนก่อนดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยคอยให้คำอธิบายและคอยพุดจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เด็กทำแบบทดสอบด้วยความเต็มใจ

2. ขั้นทดลอง

2.1 ให้เด็กในกลุ่มทดลองอ่านหนังสือที่ได้รับการเลือกแล้ว โดยผู้วิจัยจะทำการจัดแสดงหนังสือให้เด็กดู พร้อมทั้งพุดจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจ และต้องการที่จะอ่านหนังสือโดยกำหนดว่าเด็กจะต้องอ่านหนังสือตามรายการที่กำหนดให้ รายการละชื่อเรื่อง จำนวน 20 รายการ โดยให้เด็กเลือกคนละ 1 รายการ ซึ่งทั้ง 8 ชื่อเรื่องจะมีเนื้อหาในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนทั้ง 5 ด้าน ที่กล่าวมาแล้วอย่างครบถ้วน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้หนังสือในเรื่องที่เด็กต้องการอ่านคนละ 1 เรื่อง เพื่อนำไปอ่านเอง ให้จบเล่ม แล้วนำมาคืน ในครั้งต่อไปที่พบกัน โดยครั้งนี้ถือเป็นการพบครั้งแรก

2.2 การพบในครั้งที่ 2 เมื่อเด็กนำหนังสือมาคืน ผู้วิจัยจะให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องที่ได้อ่านไปแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบดูว่า เด็กได้อ่านหนังสือเล่มนั้นจบหรือไม่ โดยให้เด็กตอบคำถามอย่างสั้น ๆ ให้เหตุผลประกอบด้วย ซึ่งคำถามนั้นมีอยู่ด้วยกัน 4 ข้อ คือ

2.2.1 หัวเอกของเรื่องคือใคร

2.2.2 นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด

2.2.3 ตอนจบของเรื่องเป็นอย่างไร

2.2.4 นักเรียนได้ความรู้อะไรในเรื่องที่อ่าน

เด็กที่ตอบคำถามไม่ตรงกับคำตอบที่ผู้วิจัยได้จัดไว้ (ดูภาคผนวก ข) ผู้วิจัยจะถามใหม่จนเด็กตอบใกล้เคียงจึงถือว่าเด็กตอบคำถามได้ ซึ่งถือว่าได้อ่านหนังสือเล่มนั้นแล้ว ถ้าเด็กคนใดยังอ่านไม่จบให้เด็กนำไปอ่านต่อให้จบแล้วนำมาคืนในครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดการยืมหนังสือของเด็กแต่ละคนตามรายการที่เด็กเลือกไว้ในการพบกันแต่ละครั้ง

2.3 หลังจากที่ได้เด็กตอบคำถามทั้ง 4 ข้อได้แล้ว ผู้วิจัยก็จะให้หนังสือเล่มต่อไปตามรายการของเด็กคนนั้นตามลำดับ และให้นำมาคืนในการพบกันครั้งต่อไป โดยทาเช่นเดียวกับข้อ 2.2

2.4 เด็กที่อ่านหนังสือได้ครบจำนวน 8 ชื่อเรื่องตามรายการแล้ว จะได้รับรางวัลและสิ่งล่อใจที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ และมีสิทธิที่จะอ่านหนังสือเล่มอื่นที่อยู่นอกเหนือรายการที่กำหนดไว้

2.5 จำนวนที่พบกันทั้งหมดมี 12 ครั้ง โดยจัดพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

2.6 สำหรับเด็กในกลุ่มควบคุมจะปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการอ่านหนังสือใด ๆ

3. หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ให้เด็กทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำการตอบแบบทดสอบฉบับเดิมนี้อีกครั้ง

4. นำแบบทดสอบที่เด็กตอบในครั้งแรก และครั้งหลังมาตรวจให้คะแนน

5. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบดังกล่าวทั้งก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาหาค่าสถิติ มาทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลของการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
2. หาค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนที่ได้ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิง ก่อนการทำการทดลองและหลังการทำการทดลอง โดยใช้ t-test ชนิด t-dependent
4. เปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test ชนิด t-independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson. 1981 : 49})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนเด็ก

- 1.2 ค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson. 1981 : 68})$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนของทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนเด็ก

2. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบโดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 138)

เมื่อ t	แทน ค่าอำนาจจำแนก
$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
S_H^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
S_L^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
n	แทน จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

3. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum v_i^2}{vt} \right\}$$

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 142)

เมื่อ α	แทน ความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อคำถาม
v_i	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
vt	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

4. ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร (บึงอร กุฎิภิมย์ขวัญ 2523 : 110)

$$F_{\max} = \frac{\frac{s_1^2}{2}}{s_2^2} \quad df = n_1 - 1, n_2 - 1$$

เมื่อ $F_{\max}$ แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ Normal
Distribution

s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
($s_1^2 > s_2^2$)

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ในการทดสอบ
สมมติฐาน โดยใช้สูตร (บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ 2523 : 106 - 109)

ในกรณี $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{Y}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ในกรณี $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในภาพแห่งตน ของเด็กวัยรุ่น
$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเด็กในสถานสงเคราะห์ และ ในโรงเรียน
s_1^2, s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มเด็กในสถานสงเคราะห์ และเด็กในโรงเรียน
n_1, n_2	แทน จำนวนของกลุ่มเด็กในสถานสงเคราะห์ และ เด็กในโรงเรียน
μ_1, μ_2	แทน ค่าเฉลี่ยของประชากรในแต่ละกลุ่ม

6. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังทดลอง
การสร้างเสริมโนภาพแห่งตน โดยใช้สูตร (อนันต์ ศรีโสภา 2525 : 141 - 142)

$$t = \frac{d - \mu_D}{s_d / \sqrt{n}}$$

เมื่อ d	แทน ค่าเฉลี่ยของ $d_1, d_2, \dots, d_n$ ของข้อมูล n คู่
s_d	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแต่ละคู่ที่ แตกต่างกัน ใช้สูตร

$$s_d = \sqrt{\frac{\sum d^2 - (\sum d)^2}{n(n-1)}}$$

n	แทน จำนวนคู่ของข้อมูล
μ_D	แทน ค่าเฉลี่ยของประชากรของความแตกต่าง ซึ่ง เท่ากับ 0

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\bar{s}$	แทน	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
S_d^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนผลต่างระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t -distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
$*$	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนเพื่อทดสอบสมมติฐานในการทดลอง

1. ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มทดลองหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือสูงกว่าก่อนทำการทดลอง"

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีก่อนและหลังทำการทดลองในกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มทดลอง)	N	$\bar{X}$	$\bar{s}$	s^2	s_d^2	t
ก่อนการทดลอง	8	364.37		1155.65		
เด็กสถานสงเคราะห์			26.75		560.21	.39
หลังการทดลอง	8	345.37		1776.26		

$$\text{เปิดตาราง } t_{.05 (7)} = 1.86$$

ผลจากตาราง 4 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลอง โดยมีค่าความแตกต่าง 26.75 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

2. ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน"

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มควบคุม)	N	$\bar{X}$	$\bar{a}$	s^2	s_d^2	t
ก่อนการทดลอง	8	346.75		581.92		
เด็กสถานสงเคราะห์			40.12		944.83	1.86
หลังการทดลอง	8	317.12		1024.41		

$$\text{เปิดตาราง } t_{.05 (7)} = 1.86$$

ผลจากตาราง 5 แสดงว่า คะแนนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีในกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลอง โดยมีค่าความแตกต่าง 40.12 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

3. ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน"

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนทำการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s	s^2	F_{max}	t
ทดลอง	8	364.37	33.99	1155.69	1.98	1.19
เด็กสถานสงเคราะห์						
ควบคุม	8	346.75	24.12	581.92		

ค่า F_{max} จากตาราง $F_{.05} (7,7) = 3.75$

เปิดตาราง $t_{.05} (14) = 1.76$

ผลจากตาราง 6 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ก่อนการทำการทดลองนั้น กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมและความแปรปรวนของกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มควบคุม คือกลุ่มทดลองมีความแปรปรวน 1155.69 แต่กลุ่มควบคุมมีความแปรปรวน 581.92 แต่เมื่อหาค่าความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนแล้วปรากฏว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนี้ มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน (มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแล้วผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้

4. ทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์หลังการสร้าง เสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม"

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบคะแนน จากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทำการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s	s^2	F_{max}	t
เด็กสถานสงเคราะห์						
กลุ่มทดลอง	8	345.37	42.14	1776.26	1.73	1.50
กลุ่มควบคุม	8	317.12	32.00	1024.41		

ค่า F_{max} จากตาราง $F_{.05} (7,7) = 3.79$

เปิดตาราง $t_{.05} (14) = 1.76$

ผลจากตาราง 7 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีในหลังการทำทดลองนั้น กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมและความแปรปรวนของกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มควบคุม คือกลุ่มทดลองมีความแปรปรวน 1776.26 แต่กลุ่มควบคุมมีความแปรปรวน 1024.41 แต่เมื่อหาค่าความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนแล้ว ผลปรากฏว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน (มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแล้วผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้

5. ทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไป ในกลุ่มทดลองหลังการสร้าง เสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือสูงกว่าก่อนทำการทดลองสร้าง เสริมมโนภาพแห่งตน"

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตนำผึ้งก่อนและหลังทำการทดลองในกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มทดลอง)	N	$\bar{X}$	$\bar{d}$	S^2	S_d^2	t
ก่อนทำการทดลอง	8	361.75		1331.35		
เด็กในโรงเรียนสาธิตนำผึ้ง			30.37		1923.12	.24
หลังทำการทดลอง	8	333.62		4251.41		

$$\text{เปิดตาราง } t_{.05 (14)} = 1.76$$

ผลจากตาราง 8 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตนำผึ้งก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลอง โดยมีค่าความแตกต่าง 30.37 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้

6. ทดสอบสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไปในกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน"

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสายน้ำผึ้งในกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\bar{s}$	s^2	s_d^2	t
ก่อนการทดลอง	8	374.50		992.25		
เด็กในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง			27.25		317.07	.54
หลังการทดลอง	8	365.00		785.42		

$$\text{เปิดตาราง } t_{.05 (14)} = 1.76$$

ผลจากตาราง 9 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสายน้ำผึ้งในกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลอง โดยมีค่าความแตกต่าง 27.25 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 ที่ตั้งไว้

7. แบบทดสอบสมมติฐานข้อ 7 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไปก่อนการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน"

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตนำผึ้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนทำการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	S^2	F_{max}	t
ทดลอง	8	361.75	36.48	1331.35	1.34	.74
เด็กโรงเรียนสาธิตนำผึ้ง						
ควบคุม	8	374.50	31.50	992.25		

ค่า F_{max} จากตาราง $F_{.05} (7,7) = 3.79$

เปิดตาราง $t_{.05} (14) = 1.76$

ผลจากตาราง 10 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเด็กรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตนำผึ้งในก่อนการทำการทดลองนั้น กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มควบคุมและความแปรปรวนของกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มควบคุม คือกลุ่มทดลองมีความแปรปรวน 1331.35 แต่กลุ่มควบคุมมีความแปรปรวน 992.25 แต่เมื่อหาค่าความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนแล้วปรากฏว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน (มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแล้วผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 ที่ตั้งไว้

8. ทดสอบสมมติฐานข้อ 8 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไป หลังการสร้าง เสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม"

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐาน ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนและเปรียบเทียบ คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทำการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s	s^2	F_{max}	t
ทดลอง	8	333.62	65.20	4251.41	5.41	1.25
เด็กโรงเรียนสายน้ำผึ้ง						
ควบคุม	8	365.00	28.02	785.42		

ค่า F_{max} จากตาราง $F_{.05} (7,7) = 3.79$

เปิดตาราง $t_{.05} (10) = 1.81$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตาราง 11 แสดงว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งหลังการทำทดลองนั้นกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และความแปรปรวนของกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มควบคุม คือกลุ่มทดลองมีความแปรปรวน 4251.41 แต่กลุ่มควบคุมมีความแปรปรวน 785.42 และเมื่อหาค่าความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนแล้ว ผลปรากฏว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแปรปรวนแตกต่างกัน (มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแล้วผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 8 ที่ตั้งไว้

9. ทดสอบสมมติฐานข้อ 9 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไปในกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์"

การเปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน โดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง และเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหนึ่งในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งและเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$F_{\max}$	t
ก่อนการทดลอง	สถานสงเคราะห์	8 364.37	1155.69	1.15	.14
	โรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง	8 361.75	1331.35		
หลังการทดลอง	สถานสงเคราะห์	8 345.37	1776.26	2.39	.42
	โรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง	8 333.62	4251.41		

เปิดตาราง $t_{.05 (14)} = 1.76$

ค่า $F_{\max}$ จากตาราง $F_{.05 (7, 7)} = 3.79$

ผลจากการวาง 12 แสดงว่า คะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งก่อนการทดลองสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งหลังการทดลองสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9 ที่ตั้งไว้

10. ทดสอบสมมติฐานข้อ 10 ที่ว่า "มโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไปในกลุ่มควบคุมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์" การเปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไป ในกลุ่มควบคุมและเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มควบคุม

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนมโนภาพแห่งตน ในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหนึ่งทั่วไปในกลุ่มควบคุมและเด็กวัยรุ่นหนึ่งในสถานสงเคราะห์ในกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	F_{max}	t
สถานสงเคราะห์	8	346.75	581.92	1.70	1.97*
ก่อนการทดลอง					
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	8	374.50	992.25		
สถานสงเคราะห์	8	317.12	1024.41	1.30	3.18*
หลังการทดลอง					
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	8	365.00	785.42		

ค่า F_{max} จากตาราง $F_{.05} (7, 7) = 3.79$

เปิดตาราง $t_{.05} (14) = 1.76$

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวาง 13 แสดงว่า คะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมของเด็กวัยรุ่น
หญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีและเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง ก่อนการทดลอง
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่ม
ควบคุมของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีและเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน
สาธิตน้ำผึ้ง ก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานข้อ 10 ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษามโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ
2. เพื่อศึกษามโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ
3. เพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ และเด็กวัยรุ่นหญิงทั่วไปก่อนและหลังการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือ

วิธีการในการทดลอง

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ บ้านราชวิถีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 16 คน และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 16 คน ที่มีอายุ 13 - 16 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม มีจำนวนกลุ่มละ 8 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
2.1 แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษา งานวิจัยต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพแห่งตน เพื่อที่จะได้วัดมโนภาพแห่งตนในด้านสุขภาพร่างกาย ค่านบุคลิกภาพ นิสัยและอารมณ์ ค่านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ค่านการศึกษาและการอาชีพ

แบบทดสอบวัดทัศนภาพแห่งตนนี้รวมข้อคำถามทั้งหมด 96 ข้อ เป็นแบบ
มาตราวัดประเมินค่าโดยอาศัยการจําแนกความหมายของค่า (Semantic Differential
Scale) ซึ่งมีการอ่านว่าแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป และมีความเชื่อมั่น
(α -Coefficient) = .96

3. การดำเนินการทดลอง

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างแล้ว ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ให้เด็กวัยรุ่นหนึ่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำการตอบแบบทดสอบ
วัดทัศนภาพแห่งตนก่อนดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยคอยให้คำอธิบายและคอยพุดจูงใจ
เพื่อกระตุ้นให้เด็กทำแบบทดสอบด้วยความเต็มใจ

3.2 ขั้นตอนทดลอง ให้เด็กในกลุ่มทดลองอ่านหนังสือที่ได้รับการเลือกแล้ว
โดยผู้วิจัยจะทำการจัดแสดงหนังสือให้เด็กดู โดยกำหนดให้เด็กอ่านตามรายการที่กำหนด
ให้ รายการละ 8 เล่ม จำนวน 20 รายการ โดยให้เด็กเลือกจนละ 1 รายการ ให้
เด็กอ่านหนังสือเองจนกระทั่งครบ 8 เล่ม ตามรายการนั้น ๆ ที่กำหนดโดยหลังจากนี้
เด็กนำหนังสือมาคืน ผู้วิจัยจะตั้งคำถาม 4 ข้อ เพื่อทดสอบว่าเด็กได้อ่านหนังสือเล่มนั้น
หรือไม่ จนกระทั่งเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอ่านครบทุกคน ระยะทั้งหมดในการทำการ
ทดลองทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

3.3 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบวัดทัศนภาพแห่งตนฉบับเดิมมาให้เด็กทำอีกครั้ง

3.4 นำแบบทดสอบที่เด็กตอบในครั้งแรก และครั้งหลังมาตรวจให้คะแนน

3.5 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบดังกล่าวทั้งก่อนและหลังการทดลองใน
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาหาค่าสถิติสำหรับการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลของการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
2. หาค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนที่ได้ คือค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิง ก่อนทำการทดลอง และหลังทำการทดลอง โดยใช้ t -test ชนิด t -dependent

4. เปรียบเทียบคะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังทำการทดลอง โดยใช้ t -test ชนิด t -independent

สรุปผลการทดลอง

1. คะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์ บ้านราชวิถีก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลองไม่แตกต่างกัน
2. คะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมในการทดสอบครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีไม่แตกต่างกัน
3. คะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี ก่อนทำการทดลองสร้างเสริมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
4. คะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี หลังทำการทดลองสร้างเสริมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
5. คะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไป ก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลองไม่แตกต่างกัน
6. คะแนนโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไปไม่แตกต่างกัน
7. คะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไปก่อนทำการทดลองสร้างเสริมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
8. คะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไปหลังทำการทดลองสร้างเสริมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
9. คะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี และ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไปก่อนทำการทดลองสร้างเสริมโนภาพแห่งตนไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนคะแนนโนภาพแห่งตนของ เด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี

และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไปหลังการทดลอง เสริมสร้างมโนภาพแห่งตนไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มทดลอง

10. คะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมในการทดสอบครั้งที่ 1 ของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไป มีความแตกต่างกัน ส่วนคะแนนมโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมในการทดสอบครั้งที่ 2 ของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั่วไป มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษากันว่า

การศึกษาทดลองในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการทดลองเกี่ยวกับการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีและเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง เพื่อศึกษาว่า การสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีและเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ ผลจากการทดลองพบว่า

1. ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 1, 4, 5 และ 8 นั้น ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือคะแนนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีหลังจากที่ได้รับการอ่านหนังสือไม่แตกต่างจากก่อนได้รับการอ่านหนังสือ (แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) ซึ่งสำหรับเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งก็เป็นเช่นเดียวกัน แสดงว่า การที่ให้เด็กได้รับการอ่านหนังสือนั้นไม่มีผลต่อการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนของเด็ก อาจจะเป็เพราะว่าหนังสือที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่น สำหรับเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 11 - 14 ปี และเป็นหนังสือแปลที่ไ้ผ่านการวิจัยมาแล้วว่าสามารถให้คุณธรรมต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน (นัยนา บัวทอง 2523 : 146) ซึ่งตามรูปเล่มนั้นก็และเหมาะสม แต่เนื้อหาทั้งหลายนั้นเป็นอุดมคติที่ห่างไกล Ideal Self Concept ของเด็ก ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมกับการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน ดังนั้นผลของการอ่านจึงไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนในการทดสอบครั้งที่ 2 ทั้งในเด็กสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถีและเด็กในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง และอาจเป็นเพราะว่าเรื่องราวในหนังสือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ไม่ตรงกับปัญหาของเด็ก อันเป็นข้อสำคัญในการบำบัดด้วยหนังสือ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2524 : 127 - 131) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

ผลการศึกษาของ อัมพร พินิจวัฒนา (อัมพร พินิจวัฒนา 2528 : 116 - 118) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้หนังสือบำบัดต่อความวิตกกังวลของเด็กป่วยในโรงพยาบาล ผลที่ได้ปรากฏว่าการใช้หนังสือบำบัดทำให้เด็กป่วยมีความวิตกกังวลลดลงได้ จากขั้นตอนของการวิจัยพบว่า หนังสือที่นำมาใช้นั้นตรงกับปัญหาของเด็กป่วยด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการบำบัดด้วยหนังสือที่จะต้องคำนึงถึงว่าหนังสืออะไรที่ให้ประโยชน์แก่บุคคลประเภทใดในสถานการณ์ และเวลาใด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กุลวนิดา พุงคะเสริมณี (กุลวนิดา พุงคะเสริมณี 2523 : 49 - 50) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้การบำบัดด้วยหนังสือกับเด็กพิการทางร่างกายและสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า เด็กพิการที่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือจะมีสุขภาพดีขึ้น และมีความเชื่อมั่นสูงขึ้นด้วย แต่ก็มีผลการวิจัยของ ชไมพร เจริญสิน (ชไมพร เจริญสิน 2525 : 49 - 51) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดด้วยหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติเสพยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนที่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือไม่ได้มีความวิตกกังวลลดลง ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ และอนึ่งการที่ได้อ่านหนังสือนั้นจากทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีสถาน (Field Theory) ของเลวิน (Lewin) ที่ว่าบุคคลจะมีความคิดเห็นและความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ผ่านมาเข้ามาในชีวิตของตน (Selective Perception) การมองโลกในแง่ดีและไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่สัญลักษณ์ (Symbol) และสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นจะหยิบออกมาแปลความหมาย เมื่อเป็นเช่นนั้นคนสองคนที่อ่านหนังสือเล่มเดียวกันอาจได้แง่คิดกันคนละอย่างด้วย และการเกิดมโนภาพแห่งตนหรือการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนนั้นก็เป็นเรื่องของการเรียนรู้เจตคติและความซาบซึ้ง (Learning Attitudes and Appreciations) (ประสาธ อิศรปริศา 2522 : 93 - 94) ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เพราะจะต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ และใช้เวลาด้วย

2. จากผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 9 นั้น ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้คือมโนภาพแห่งตนในกลุ่มทดลองของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสายน้ำผึ้งในการทดสอบครั้งที่ 1 ไม่มีความแตกต่างกัน และในการทดสอบครั้งที่ 2 ก็ไม่มีความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าหนังสือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ไม่มีผลทำให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มที่อยู่ในสภาพสังคมที่ต่างกันคือ ในสถานสงเคราะห์และโรงเรียนทั่วไป เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนได้

3. ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 2, 3, 6 และ 7 นั้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือมโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมของเด็กวัยรุ่นหญิงที่ไม่ได้รับการอ่านหนังสือในการทดสอบครั้งที่ 1 ไม่แตกต่างกันกับการทดสอบครั้งที่ 2 และมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการทดสอบครั้งที่ 1 ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เราเลือกมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ เราถือว่าสุ่มมาจากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับการอ่านหนังสือจึงเป็น Treatment ที่ผู้วิจัยได้ให้กับกลุ่มตัวอย่างจึงไม่เกิดความแตกต่างในคะแนนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี, เช่นเดียวกับเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง

4. ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 10 นั้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือมโนภาพแห่งตนในกลุ่มควบคุมของเด็กวัยรุ่นหญิงในสถานสงเคราะห์และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งในการทดสอบครั้งที่ 1 มีความแตกต่างกัน ส่วนในการทดสอบครั้งที่ 2 ก็มีความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างในการทดสอบครั้งที่ 1 ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งได้สุ่มมาจากประชากรเดียวกัน เมื่อกลุ่มทดลองในสมมติฐานข้อ 9 ผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในกลุ่มควบคุมควรที่ไม่แตกต่างกันด้วย แต่ผลการทดลองครั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 9 และข้อ 10 ขัดแย้งกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ที่เป็นกลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีก็ได้ และเด็กที่อยู่ในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งที่เป็นกลุ่มควบคุม อาจจะมีตัวแปรแทรกซ้อนเกิดขึ้นได้ เนื่องจาก

4.1 เด็กในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง มีโอกาสในการศึกษามากกว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ดังนั้นจึงมีผลต่อคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน

4.2 เด็กในโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้งมีบุคลิกลักษณะตื่นตัวต่อการแสวงหาความรู้มากกว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ จึงอาจมีโอกาสดูหนังสืออื่น ๆ ทำให้มีผลต่อคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน

ดังนั้นในการทดลองครั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า หนังสือที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาใช้ในการทดลองนี้ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตน แต่เป็นหนังสือที่เหมาะสมในการสร้างคุณธรรมสำหรับเด็กที่จะไปเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

1.1 จากผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า การที่จะสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนให้กับเด็กนั้น เราต้องคำนึงถึงการเกิดมโนภาพแห่งตนและการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนด้วย เนื่องจากมโนภาพแห่งตนเป็นสิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังให้อยู่ในความรู้สึกนึกคิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นถ้าจะให้เด็กได้มีมโนภาพแห่งตนที่ดี เราควรที่จะเริ่มปลูกฝังเสียตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยเฉพาะในเด็กก่อนวัยเรียน ที่เด็กเริ่มเรียนรู้ถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของเด็ก ดังนั้นเราควรที่จะมีมาตรการในการจัดเด็กและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของเด็กโดยเริ่มจากครอบครัวมาสู่โรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กว่าจะต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของเด็กที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรัก เด็กก็จะได้เกิดการรับรู้และเกิดการสร้างมโนภาพแห่งตนอันอยู่ในระบบความคิดที่สัมพันธ์กับโลกที่อยู่ภายนอกของเขาว่าเป็นอย่างไร

1.2 การให้เด็กได้อ่านหนังสือนั้น ถือเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่งของเด็กที่ทำให้เด็กสามารถกลับมาทบทวนได้ แต่เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีพัฒนาการทางสมองที่แตกต่างกันตามระดับอายุ ดังนั้นเด็กที่มีอายุมากกว่าหรือมีพัฒนาการทางสมองมากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจในการอ่านหนังสือมากกว่า และเด็กที่มีความสามารถในการอ่านหนังสือในเนื้อหามากกว่า ก็จะมีความรู้และการเรียนรู้ได้มากกว่าดังนั้นควรมีแหล่งหนังสือที่เปิดบริการให้เด็กมาอ่านและควรมีบรรณารักษ์ที่ฝึกความรู้เกี่ยวกับหนังสือ คอยช่วยเหลือเด็กในการเลือกอ่านหนังสือ และหนังสือนั้นควรผลิตมาจากผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านหนังสือโดยตรง และหนังสือนั้นควรได้ผ่านการวิจัยทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กมาแล้วว่าเหมาะสมที่จะช่วยพัฒนาเด็กในด้านใด เพื่อที่จะให้เด็กเหล่านั้นได้รับการพัฒนาไปตามขั้นตอนที่ถี่และสมบูรณ์ด้วย

และสำหรับการพิจารณาหนังสือที่จะนำมาใช้ในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนนั้น ควรพิจารณาดังนี้

1.2.1 เป็นหนังสือที่สร้างขึ้นตรงตามปัญหาของเด็กโดยตรงว่าใช้สำหรับสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนค่านใจแก่เด็ก

1.2.2 เนื้อหาในหนังสือนั้น ควรให้เหมาะสมกับสติปัญญาและพัฒนาการของเด็ก ที่เด็กสามารถมาปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้นว่าการที่จะสร้างเสริมให้เด็กเป็นบุคคลที่มีใจเมตตากรุณา จากในเรื่องกระท่อมน้อยกลางทุ่ง ที่มีการบริจาคเงินสร้างวัดนั้น เด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ ไม่เหมือนกับที่เด็กส่งสารเพื่อนที่ไม่มีเงินเลยแล้วให้เงินเพื่อนไปซื้อของ 2 บาท ซึ่งเด็กสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันของเขา

1.3 ในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนนั้น เด็กที่สมควรได้รับการสร้างเสริมควรที่จะเป็นเด็กที่มีปัญหาที่จะต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างจริงจัง จากศูนย์การบำบัดด้วยหนังสือหรือจากวิธีการอื่นตามหลักจิตวิทยาในหน่วยงาน พัฒนาบุคคลที่พร้อมที่จะดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อจุดมุ่งหมายในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กเหล่านั้นให้มาเป็นทรัพยากรที่ดีของประเทศต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการหาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยทางค่านเพศ การอบรมเลี้ยงดู สภาพเศรษฐกิจ และสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนของเด็กตั้งแต่แรกเกิด วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนของบุคคลในแต่ละวัย

2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลของการเรียนรู้ในแบบอื่น ๆ ที่มีผลต่อมโนภาพแห่งตนในบุคคลทั้งในเพศหญิงและเพศชายของเด็กตั้งแต่แรกเกิด วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมมโนภาพแห่งตนในรูปแบบของการเรียนรู้ต่าง ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาถึงระยะเวลาของการอ่านหนังสือที่จะมีผลการเรียนรู้ของบุคคลที่ทำให้เกิดมโนภาพแห่งตนในทางที่ดีโดย เป็นแบบการศึกษาระยะยาวหรืออาจจะศึกษาเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะ โดยให้ได้รับการอ่านหนังสือที่ได้ผ่านการคัดเลือกตามหลักการบำบัดด้วยหนังสือมาแล้วว่าจะมีผลต่อการเรียนรู้ของตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดมโนภาพแห่งตนในทางที่ดีนั้นจะต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใด เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังเจตคติ และความรู้สึกนึกคิดที่ดีของบุคคลตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อให้ยากต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นได้ภายหลังจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจน์ แก้วทอง การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนของเด็ก
วัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 86 หน้า อักสาเนา
- กุลวนิดา ตุ้มกะแฟรณี การใช้การบำบัดด้วยหนังสือกับเด็กพิการทางร่างกายและ
สุขภาพ ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2523, 108 หน้า อักสาเนา
- จินตนา เพียรพิพิธ การพัฒนามโนภาพแห่งตนโดยการปริกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 136 หน้า
อักสาเนา
- จินตนา เกษรบัวขาว การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับวัยรุ่น ปรินิพนธ์
- กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 515 หน้า อักสาเนา
- จิตรา วสุวานิช จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 169 หน้า
- จำเนียร ชวงโชติ จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้ : บทนำเกี่ยวกับการรับรู้และ
เรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 267 หน้า
- ฉวีลักษณ์ มุณยะกาญจน การอ่านและการพิจารณาหนังสือ ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานครพิมพ์
- 2523, 134 หน้า
- _____ จิตวิทยาการอ่าน ไทยวัฒนาพานิช 2524, 144 หน้า
- ชไมพร เจริญสิน การบำบัดด้วยหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติเสพยาเสพติดให้โทษใน
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสานมิตร 2525, 112 หน้า อักสาเนา
- ชัยนาท นาคบุปผา โลกของวัยรุ่น เชียงใหม่ แสงศิลป์ 2515, 328 หน้า
- ชูศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์และหาปกเจริญผล
- 2525, 252 หน้า

ณรงค์ ทองปาน การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 250

พฤษภาคม 2525, 173 หน้า

นวลศิริ เปาโรหิตย์ "อัครตา" สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์ ภาควิชาจิตวิทยา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง บ.ป.ป.บ

201 หน้า

พัฒนาการทางอาชีพ แสงจันทร์ 2528, 260 หน้า

นวลละออ สุภาผล ทฤษฎีบุคลิกภาพ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 288 หน้า

นันทิกา เข้มสรวล การศึกษาด้านภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับโนภาพแห่งตนและ

พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี

ปริญญาโท กทม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 108 หน้า

อัคราเนนา

นัยนา ปัวทอง การประเมินคุณค่างานวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี

ปริญญาโท กทม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 230 หน้า

อัคราเนนา

นรินทร์ แจ่มจรัส ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อมโนภาพแห่งตนของเด็ก

จากชุมชนแออัด ปริญญาโท กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2527, 159 หน้า อัคราเนนา

นิตา ชูโต และกล่อมจิตต์ พลายเวช สภาพและแนวโน้มหนังสือเด็ก ประชาชน

2527, 93 หน้า

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา ทั่วกิจการพิมพ์ 2523, 200 หน้า

ประชาสงเคราะห์, กรม กฎหมาย กฎกระทรวงระเบียบข้อบังคับ กองสงเคราะห์เด็ก

และบุคคลวัยรุ่น 2522, 360 หน้า

ประสาธ อิศรปริศา จิตวิทยาการศึกษา กราฟิควาร์ต 2521, 153 หน้า

พรรณี ชูทัย จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2 วรุฒิการพิมพ์ 2522,

266 หน้า

พรชัย รอดสมจิตร ความสำนึกในความรับผิดชอบตนเอง และสังคมของ เด็ก
นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และที่อยู่ในครอบครัวปกติใน
กรุงเทพมหานคร ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2527, 88 หน้า อักส้านา

พรรณทิพย์ เกษะนันท์ การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น"

วารสารเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 5 64 - 69, สิงหาคม - กันยายน 2516

มนศรี สุขทวี ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพทางกายกับมโนภาพแห่งตนของนักศึกษา
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเพชรบุรี ปรินทิพย์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 97 หน้า

รัฐจวน อินทรกำแหง วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น ดวงกมล 2520, 167 หน้า

การเลือกหนังสือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 185 หน้า

การเลือกหนังสือและสื่อทัศนวัสดุ ครุสภาลาดพร้าว 2515, 133 หน้า

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรคากร จิตวิทยาการศึกษา สถานสงเคราะห์

หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์ 2522, 190 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3

เรือนอักษร 2524, 153 หน้า

วิมล สุวรรณมณี การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่มและนักเรียนอาชีวทั่วไป

ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 66 หน้า

อักส้านา

✕ ศิริบุญ ครีทานันท์ อัตมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล

ในจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527,

173 หน้า อักส้านา

สุชา จันทน์เอม วัยรุ่น อักษรบัณฑิต 2528, 109 หน้า

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาวัยรุ่น พิมพ์ครั้งที่ 4 แพร่พิทยา
2529, 269 หน้า

สมเจตน์ อภิวัฒน์รักษา การแนะแนวเบื้องต้น (Introduction to guidance)

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 185 หน้า

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล ผลการให้สัมผัสทางกายที่มีต่อสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ของเด็กก่อนวัยเรียนในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ปรินญาณิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 138 หน้า อุดมสำเนา

สมศักดิ์ ชินพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึก
ผิดชอบและมโนภาพของตน ปรินญาณิพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2523, 99 หน้า อุดมสำเนา

หทัย ศันตยง การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก แผนกเอกสารและการพิมพ์มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาสาน 2525, 230 หน้า

อำไพ ศิริพิพัฒน์ "ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน" วารสารการศึกษา 5 - 6,

91 - 103 สิงหาคม - ตุลาคม 2515

อังคณา สายยศ วิธีการวิจัยทางการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 265 หน้า

อัมพร สุขเกษม การอ่านหนังสือ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาสารคาม 2520, 69 หน้า อุดมสำเนา

อัมพร พิณจวันนา ผลของการใช้หนังสือแบบคัดต่อความวิตกกังวลของเด็กป่วยใน

โรงพยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีคนไข้โรคไต วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2528, 195 หน้า อุดมสำเนา

อนันต์ ศรีโสภะ สถิติเบื้องต้น ไทยวัฒนาพานิช 2525, 436 หน้า

อรุณ วรรณดุจ การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการอบรมบ่มนิสัยของเด็กนักเรียนที่อยู่ใน

ในครอบครัวกับเด็กนักเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2520, 175 หน้า อุดมสำเนา

- Anderson, Richard C. and others. "The Reading Group : An Experimental Investigation of a Labyrinth, Technical Report No.271," Resources in Education. 18 : 6, June, 1983.
- Bayer, Darryl Lee. "Self concept Change as a Function of Affective Experience," Resources in Education. 19 : 6, June, 1984.
- Bloom Kenneth L. "Age and The Self Concept," American Journal of Psychiatry. 118, (December), 534 - 538 p., 1961.
- Briechele, Claire. "Reading to Children and Achievement," Resources in Education. 40 : 371, September, 1984.
- Dinkmeyer, Don C. Children Development (The Emerging Self) New Jersey, Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs. 1965. 131 p.
- Ferguson, George Statistical analysis in psychology and education. 5th ed. Tokyo, McGraw-Hill International Book, 1981, 549 p.
- Hall, Calvin S. and Gardner Lindzey. Theories of personality 3 rd.ed., New York, John Wiley, 1978. 725 p.
- Heather, Pauling. "Young people's Reading A study of The Leisure Reading of 13 - 15 years olds," Resources in Education. 18 : 6, June, 1983.
- Hurlock Elizabeth B. Child Development. Sixth Edition, Tokyo, McGraw - Hill, Inc., 1978. 570 p.
- King, Margot Lagesen and Fularezuk, Jean. "Rural Adolescent Delinquents : Their Self Concept, Giftedness and Perceived Parental Support," Resources in Education. 18 : 3 March, 1983.
- Morse and others. "Relationship of Significant others, Parental and Self Concept Science Attitudes and Achievement among Adolescent Girls," Final Report Resources in Education. 206 : 425, May, 1984.
- Roger, Carl R. Client - Centered Therapy. Boston, Houghton Mifflin, 1951, 560 p.
- Shepherd, T. and L.B. Iles. "What is Bibliotherapy," Language Arts. 53 : 569 - 571, May, 1976.

Purkey, William W. Self - Concept and School Achievement.
New Jersey Prentice - Hall, Inc., 1970, 86 p.

Wylie, Ruth C. Handbook of Personality . Theory and Research.
Chicago, Rand McNally Company, 1968. 232 p.

ภาคผนวก

๘

ภาคผนวก ก

แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบทดสอบวัดสัมมนาภาพเชิงตน

ข้อ	ค่า	ข้อ	ค่า	ข้อ	ค่า
1	5.02	21	7.10	41	3.65
2	4.32	22	2.17	42	3.19
3	3.32	23	2.55	43	6.32
4	6.61	24	5.14	44	5.9
5	2.77	25	4.77	45	10.29
6	3.96	26	2.27	46	6.07
7	2.24	27	2.59	47	6.21
8	4.53	28	5.54	48	7.87
9	5.91	29	4.31	49	2.79
10	3.36	30	2.91	50	2.92
11	5.57	31	3.22	51	3.88
12	2.31	32	2.38	52	10.50
13	3.75	33	6.27	53	6.49
14	2.5	34	8.22	54	11.5
15	3.11	35	4.77	55	5.79
16	2.96	36	2.27	56	4.27
17	2.29	37	7.20	57	1.74*
18	7.73	38	5.24	58	5.63
19	5.27	39	7.53	59	4.5
20	5.9	40	5.55	60	11.09

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ค่า	ข้อ	ค่า	ข้อ	ค่า
61	8.59	73	1.62*	85	2.91
62	11.16	74	3.14	86	2.57
63	11.13	75	2.72	87	3.18
64	3.47	76	2.21	88	4.0
65	2.25	77	3.84	89	1.56*
66	3.14	78	3.33	90	4.0
67	2.21	79	2.74	91	1.40*
68	2.83	80	3.11	92	3.89
69	2.31	81	2.59	93	1.61*
70	3.04	82	1.79	94	2.15
71	1.32*	83	2.32	95	2.03
72	3.16	84	1.95	96	1.93

* ใช้น้ำกลั่นมาปรับปรุงให้น่าเชื่อถือ

ภาคผนวก ข

แสดงรายละเอียดของหนังสือที่ใช้ในการทดลองทั้ง 20 เรื่อง

1. เจ้าหมื่นน้อย

ไบรด์, เออร์เนสติน เอนนี เจ้าหมื่นน้อย แปลโดย จันทราวดี (นามแฝง)

ไทยวัฒนาพาณิช 2525, 152 หน้า

บรรณวิถีสัน

หมื่นน้อยตัวหนึ่งมีแม่คอยดูแล แม่มีได้ฝึกให้เป็นอยู่รู้จักธรรมชาติของการหาอาหารและการป้องกันตัว เช่น การล่าแมงมุม ต่อมาพอหมื่นน้อยมาอยู่ด้วยเป็นบางเวลา จนกระทั่งวันหนึ่งพ่อหมีและแม่หมีได้ถูกพวกเอสกิโมยิงตาย ส่วนตัวหมื่นน้อยได้ถูกจับมา **ขังไว้เป็นเพื่อนเล่น**ของเด็กที่มีชื่อว่า โคมิ วันหนึ่งเจ้าหมื่นน้อยได้หนีออกมาใช้ชีวิตเองตามลำพังในดินแดนน้ำแข็งของขั้วโลกเหนือ มันได้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับแม่หมีตัวหนึ่ง พร้อมกับลูกหมีอีกสองตัวที่อายุไล่เลี่ยกับมัน ได้สักพักก็แยกตัวออกมา ต่อมามันได้พบกับหมีเล็กซึ่งเป็นหมีตัวเมียทั้งสองได้ออกหาอาหารด้วยกัน จนกระทั่งวันหนึ่งหมีเล็กได้แยกตัวออกไป เจ้าหมื่นน้อยก็ได้ใช้ชีวิตอยู่ตามลำพังเอง เป็นเวลาหลายปี มาขณะนี้มันได้กลายเป็นหมีหนุ่มที่แข็งแรงตัวหนึ่ง มันหันนึกถึงเจ้าหมีเล็ก มันจึงได้ออกติดตามจนกระทั่งได้พบหมีเล็กจับใจ ทั้งสองได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน วันหนึ่งเจ้าหมีเล็กได้แอบออกไปหาอาหารขณะที่หมื่นน้อยนอนหลับ และได้ถูกพวกเอสกิโมยิงตาย พวกเอสกิโมได้แลหน้าของหมีเล็กออก หมื่นน้อยได้ตามมาพบเข้าและรู้ว่าเป็นหนังของเจ้าหมีเล็กก็รู้สึกเศร้าโศกและอาลัยในตัวหมีเล็กมาก จึงได้คาบเอาหนังของเจ้าหมีเล็กไว้เป็นอนุสรณ์รักของมันสืบไป

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากความรู้สึกรักของเจ้าหมื่นน้อย ความรู้สึกนึกคิดของโคมิ
2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความสัมพันธ์ของเจ้าหมื่นน้อยกับโคมิ ความสัมพันธ์ของเจ้าหมื่นน้อยกับเจ้าหมีเล็ก เป็นต้น

คำถามและคำตอบที่ได้เรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องนี้ได้แก่ใครบ้าง
เจ้าหมื่นน้อย เจ้าหมื่นเล็ก โคมิ
2. นักเรียนชอบตัวละครใ้คนมากที่สุด
เจ้าหมื่นน้อย เจ้าหมื่นเล็ก โคมิ
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องนี้เป็นเช่นไร
เจ้าหมื่นเล็กถูกพวกเฮสกีโมฆ่าตาย เจ้าหมื่นน้อยเอาหนังสือของเจ้าหมื่นเล็ก
ไว้เป็นที่ระลึก และใช้ชีวิตอยู่ตามธรรมชาติของมันต่อไป
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
ได้ความรู้ในเรื่องความรัก ความเข้าใจกัน ความเมตตาการุณา
การช่วยเหลือกัน การพึ่งตนเอง ตลอดจนความสัมพันธ์กับของความเป็นเพื่อน

2. พรวนน้อยนุกิ

ฮิวสตัน, อัดมา พรวนน้อยนุกิ แปลโดย ลมุล รัตตากร ไทวัฒนาพานิช 2526,
147 หน้า

บรรณานิทัศน์

ครอบครัวชาวเฮสกีโมครอบครัวหนึ่ง มีคาลิงโกเป็นพ่อ และเป็นผู้นำของ
ครอบครัว เขามีบุตรชายอยู่คนหนึ่งชื่อ นุกิ นุกิอยากออกไปล่าสัตว์กับพ่อมาก แต่พ่อ
บอกว่ายังไม่ถึงเวลา วันหนึ่งคาลิงโกออกไปล่าสัตว์กับอุทาอิดูเป็นอา แต่แล้วอุทาอิดู
ได้กลับมาเพียงลำพัง และเล่าให้แม่ของนุกิฟังว่า คาลิงโกได้จมน้ำตายไปในรอยแยก
ของน้ำแข็งทุกคนจึงเข้าใจว่าเขาตายแล้ว ตั้งแต่นั้น นุกิจึงเป็นผู้นำครอบครัวต่อไป
เขาจึงต้องเรียนรู้วิธีการล่าสัตว์จากอุทาอิดูเป็นอา แต่เขาก็ไม่เคยล่าได้พวกแมวหน้าเลย
ได้แต่พวกปลาเทรา ปลาแซลมอน นุกิจึงคิดว่าตนเองคงเป็นนายพรานล่าสัตว์ที่ดีไม่ได้
แต่แล้ววันหนึ่ง เขาว่าออรัสที่ตัวใหญ่มากได้ตัวหนึ่ง ทุกคนในครอบครัวดีใจมากและ

เตรียมดวงใจให้เขา ในขณะนั้นก็มีพวกเอสกีโมอีกเผ่าหนึ่งได้เดินทางมายังบ้านของ
นูกิ และพาพ่อของนูกิก็ออกเดินทางไกลมาส่ง ทุกคนดีใจมากที่ภารกิจไปยังมีชีวิตอยู่ จึงฉลองกัน
เอิกเกริก ทุกคนมีความสุขมากโดยเฉพาะพรานน้อยนูกิ

มโนภาพแห่งตนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ, นิสัย และอารมณ์ ได้จากนูกิเป็นเด็กกล้ารับผิดชอบต่อ
ครอบครัว ช่วยเหลือครอบครัวเป็นอย่างดี
2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนูกิและอุทากิ
ชาวเอสกีโมเผ่าอื่นที่ช่วยเหลือพ่อของนูกิ
3. ด้านอาชีพ ได้จากอาชีพที่ใช้ความสามารถ ภารหน้าที่ไม่มีความไว
และไหวพริบ

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องนี้ได้แก่ใครบ้าง
นูกิ พ่อของนูกิ
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
นูกิ พ่อของนูกิ
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องนี้เป็นเช่นไร
นูกิได้เป็นผู้นำครอบครัว และพ่อของนูกิก็ยังมีชีวิตอยู่ทำให้ครอบครัวมี
ความสุขอยู่ครบพ่อแม่อีกครั้ง
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
สอนให้มีความรู้ในเรื่องความรัก ความจำเป็นของผู้นำครอบครัว
หาประโยชน์ต่อส่วนรวม การช่วยเหลือและความเป็นมิตร ทอดนความกล้าหาญ

3. ต้นส้มแสนรัก

วาสนา เจริญ, โวเม ต้นส้มแสนรัก แปลโดย มัทนี เกษกมล ดวงกมล
2525, 210 หน้า

บรรณานิทัศน์

เขาได้แก่ชายวัย 6 ขวบ มีพี่น้องหลายคนและฐานะทางบ้านยากจนมาก แม้กระทั่งในวัยเด็กเขายังไม่มีของขวัญแจกลูก ๆ เขาได้เขาเข้าน้อยใจและผิดหวังมาก เขาเป็นเด็กฉลาดสามารถอ่านหนังสือได้ก่อนเข้าเรียน แต่เขาก็ถูกทำโทษอยู่เสมอ เนื่องจากความซุกซนชอบแกล้งผู้อื่น และกล่าวหาเขา เขาเสียใจว่าทุกคนในบ้านไม่มีใครรักเขาเลย เขาจึงให้ความรักกับนิทานในเรื่องสิ่ง คือ ต้นส้มแสนรัก และคุณโปรตุก้า เมื่อเขามีความทุกข์ใจ เขาก็จะระบายให้คุณโปรตุก้าและต้นส้มแสนรักของเขาฟัง คุณโปรตุก้าให้ความเมตตาแก่เขาเสมอ เขาจะพาเขาไปเที่ยวทุกหนทุกแห่งที่เขาต้องการ เขาเชื่อกับเขาถึงกว่าพ่อ เมื่อเขาอยู่ที่โรงเรียนเขาได้รับความชมและความเมตตาจากคุณครู เขารู้สึกว่าเป็นเด็กดีในบางครั้ง เขาช่วยครอบครัวหารายได้โดยรับจ้างฉีกรองเท้าหรือไม้กวาดหนังสือแห้ง วันหนึ่งเพื่อนของเขาซึ่งมาบอกขณะที่อยู่ในห้องเรียนว่า ได้รถไฟขบวนแรกของคุณโปรตุก้า เขาตกใจมากจนกระทั่งช็อคและไม่สบาย เพราะเขาได้ทราบว่า คุณโปรตุก้าได้จากโลกนี้ไปแล้ว แต่ทางครอบครัวของเขาเชื่อว่าเขาคงเสียใจที่ต้นส้มแสนรักจะถูกตัดทิ้งเพื่อสร้างถนน แต่เขาไม่ได้บอกความจริงให้ใครทราบ ทุกคนในครอบครัวเอาใจใส่ดูแลเขามากขึ้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้เขาคลายโศกเศร้าไปได้มากนัก แต่เขาก็พยายามจะต่อสู้กับความจริงในโลกนี้ต่อไป

มโนภาพแห่งตนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ค่านิยมภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากบุคลิกลักษณะนิสัยของเขา
2. ค่านิยมสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของเขา เขากับโปรตุก้า และกับเพื่อน ๆ

3. ถ้าหากการศึกษา ได้จากการเรียนของเซเซ
4. ถ้าหากการอาชีพ ได้จากการแสดงการช่วยเหลือของ เซเซ โดยการ
รับจ้างชั่วคราวเท่า ข่ายหนังสือเพลงที่เป็นอาชีพสุจริต

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องใคร
เซเซ โปรตุกา ต้นส้ม
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
เซเซ โปรตุกา ต้นส้ม
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
คนสมัยใหม่รักถูกตัดทิ้ง เนื่องจากการสร้างถนนโปรตุกาหายไปจากโลกนี้
แล้ว เซเซได้กลับมาเป็นเด็กดีแต่ต้องมีจิตใจแค้นอยู่ แต่เขาก็พยายามต่อสู้ต่อไป
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
สอนให้มีความรู้ในเรื่องของความรัก ความแค้น ความเข้าใจ
การเป็นคนที่รักการเรียน และการช่วยเหลือผู้ปกครองโดยการหางาน

4. เลือกร้อยชุด

เอสเทส, วิจิตร เลือนร้อยชุด แบลโคบ สุพรรณิการ์ (นามแฝง) ต้นตอก
2525, 75 หน้า

บรรณนิทัศน์

แวนด้าเด็กหญิงชาวแคนาดา มีฐานะยากจนมากจึงได้ไปโรงเรียนเพียง
ชุดเดียว แต่เวลาเลิกเรียนอื่น ๆ ก็เสื้อผ้าสวยงามมากมาย ทำให้แวนด้าอยากหาตัว
ให้เพื่อน ๆ เธอจึงบอกเพื่อน ๆ ว่า เธอมีเสื้อผ้าร้อยชุด เพื่อน ๆ ไม่มี
ใครเชื่อเธอเลย แต่เมื่อเรื่องคลกด้วย เธอจึงถูกก่อแค้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะ
แมกกีและแมกกีชอบล้อเลียนแวนด้ามาก ต่อมาแวนด้าหายหน้าไปไม่มาโรงเรียน

2 - 3 วัน ทำให้เพื่อนสงสัย จนกระทั่งในวันตัดสินการประกวดภาพวาด ปรากฏว่า ภาพของแวนดี้ชนะการประกวด ซึ่งเป็นภาพเล่าว่าแวนดี้ซด แต่แวนดี้ไม่ทราบ เพราะเธอได้ลาออกจากโรงเรียนนี้ไปอยู่พี่อ๊อฟแล้ว โยเยซของ เธอได้เขียนจดหมาย บานอกรูประวาทันว่าสาเหตุที่ลาออกจากโรงเรียนนี้ไปอยู่พี่อ๊อฟ เพราะต้องการหนีจากการล้อเลียนของเพื่อน ๆ คุณครูจึงตกใจเพื่อน ๆ ของแวนดี้ว่า ไม่ควรหาตัวแบบนั้น ทำให้ทุกคนสับสนโดยเฉพาแมกกีและแมคกี้ เธอทั้งสองคนจึงได้เขียนจดหมายไป ขอโทษและแจ้งข่าวว่าแวนดี้ชนะการประกวดภาพ แวนดี้ก็วิ่งมาตอบกลับมาว่า ขอมอบภาพ นั้นให้เพื่อน ๆ ไว้เป็นที่ระลึก

มโนภาพแห่งศตวรรษได้จากการอ่านหนังสือ

1. คำเบื้อกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้ จากการบรรยายลักษณะของแวนดี้ และเพื่อน ๆ ของแวนดี้
2. คำกล่าวสัมผัสกับบุคคลอื่น ได้ว่าความสัมพันธ์ของแวนดี้กับครู และ ความสัมพันธ์ของแวนดี้กับเพื่อน ๆ
3. คำการศึกษา จากการเรียนของแวนดี้ และความสามารถของแวนดี้ ในการวาดรูป

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่อง ได้แก่ แวนดี้ แมกกี แมคกี้
2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด
แวนดี้ แมกกี แมคกี้
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
แวนดี้ได้วาดภาพเล่าร้อยชุดชนะการประกวดแต่ตนเองได้ย้ายไปเรียน ที่อื่น เพื่อน ๆ ทั้งหมดของแวนดี้ต่างสับสน และได้ขอโทษแวนดี้ บวนดี้ได้ให้ภาพ ที่ชนะการประกวดแก่เพื่อน ๆ ไว้เป็นที่ระลึก

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

ได้ความรู้ในเรื่องความพยายาม ความสละสลวย ความรักที่มีต่อเพื่อน
ตลอดความตั้งใจในการเรียน

5. ความใฝ่ฝันของมิเกล

ครัมโกสต์, โจเซ! ความใฝ่ฝันของมิเกล แปลโดย กิ่งทอง (นามแฝง) ตันหมาก
25 25, 139 หน้า

บรรณวิหัตน์

มิเกล จาเวซ เป็นเด็กชายอายุ 11 ปี ครอบครัวเองเขาที่อาศัยเลี้ยงแกะ
ในฤดูร้อนของทุกปี ผู้สูงวัย และพี่ชายของ มิเกลจะพาฝูงแกะไปเลี้ยงที่ทุ่งหญ้าบน
เทือกเขารานเกร เด กริสโต มิเกลมีความใฝ่ฝันและมุ่งมั่นว่าสักวันหนึ่งเขาจะกอง
ได้เค็มหางไปกับขบวนผู้เลี้ยงแกะเหล่านั้น เขาจึงพยายามปฏิบัติให้ทุกคนใน
ครอบครัวเห็นว่าเขามีความสามารถที่จะช่วยเลี้ยงดูแกะได้อย่างดี และขยันหมั่นเพียร
ทำงานที่ได้รับมอบหมายในที่สุดความฝันของมิเกลก็เป็นจริง เขาได้เดินทางสู่เทือกเขา
รานเกร เด กริสโต พร้อมด้วยครอบครัวและฝูงแกะไปฤดูร้อนของปีที่เขาอายุครบ
12 ปี

มโนภาพแห่งตนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. คำนึงสุขภาพร่างกาย ได้จากการบรรยายลักษณะจากวัยของมิเกล
2. คำนึงบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากลักษณะนิสัยของมิเกลที่มี
ความมุ่งมั่น มาจะและพยายามตลอดจนมีความขยัน
3. คำนึงความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของมิเกลกับบุคคล
ในครอบครัวของเขา
4. คำนึงการอาชีพ ได้กล่าวถึงการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพที่สุจริต ต้องใช้ความ
ขยัน และอดทน และต้องมีความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับความสามารถของเรา

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องใคร

มิเกล ซาเวซ

2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด

มิเกล ซาเวซ และบุคคลในครอบครัวของเขา

3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร

ความฝันของมิเกลก็ประสบผลสำเร็จ และเป็นความหวังจากความมานะพยายามและขยันของเขา

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

ได้ความรู้ในเรื่องความมานะพยายามในการทำงาน การเป็นลูกที่ดี การช่วยเหลือครอบครัว ตลอดจนการมีความหวังและความมุ่งมั่น

6. เจ้าเสื้อลาย

ลิบีนคอคท์, โจเซฟ วาร์ตัน เจ้าเสื้อลาย แปลโดย วันทราวดี (นามแฝง)

ไทยวัฒนาพานิช 2526, 122 หน้า

บรรณนิทัศน์

สก็งสาวตัวหนึ่งมีลูกอ่อนสี่ตัว และมีอยู่ตัวหนึ่งที่แม่นั้นรักมากที่สุด และได้รับสมญาว่า เจ้าเสื้อลาย สก็งแม่ลูกเหล่านี้ต้องเผชิญภัยกับสิ่งต่าง ๆ รอบด้านไม่ว่าจะเป็นสภาพธรรมชาติ ภูมิอากาศ และที่ร้ายที่สุดก็คือ มนุษย์ โดยเฉพาะเจ้าเสื้อลายที่มีขนอันสวยงาม มักถูกหยาบปองจากมนุษย์ที่ต้องการขนและหนังของมัน แต่ด้วยสัญชาตญาณและความเฉลียวฉลาด ทำให้มันหนีพ้นมาได้ทุกครั้ง และสามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข เพราะชาวนาเห็นว่ามันมีประโยชน์ต่อพวกเขา เนื่องจากสก็งนี้ชอบกินหนูเป็นอาหาร เป็นการช่วยชาวนากำจัดหนูที่จะทำความเดือดร้อนเสียหายให้กับต้นข้าวหรือพืชผลอื่น ๆ ได้ด้วยชาวनावิ่งเห็นคุณค่าของสก็งตั้งแต่นั้นมา

มโนภาพแห่งคนที่ ๑ ว่ากับการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากลักษณะนิสัยของแม่สก็ง เจ้าเสื้อลาย และเบน สโลน
2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของเจ้าเสื้อลายกับสัตว์ต่าง ๆ
3. ด้านการอาชีพ จากการทำงานของ เบน สโลน และการหาอาหารของสัตว์ต่าง ๆ งานที่มีประโยชน์ต่อตนเองและต่อบุคคลอื่นด้วย

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. จั่วเอก องค์เรื่องได้แก่
แม่สก็ง เจ้าเสื้อลาย และเบน สโลน
2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด
เจ้าเสื้อลาย แม่สก็ง เบน สโลน
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
เบน สโลน ซึ่งเป็นขานาได้เห็นประโยชน์ของสก็ง และไม่คิดที่จะทำลายสัตว์อื่น ๆ อีกต่อไป เพราะสัตว์ทุกชนิดต่างก็มีคุณและก็มีโทษด้วยกันทั้งนั้น
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่าน
ให้ความรู้ในเรื่องการความเป็นชีวิตที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
ความรักในครอบครัวและความเป็นมิตรต่อกัน

7. การศึกษา

มาร์แซล, เจมส์ การศึกษา แปลโดย อ. จันทวงศ์ (นามแฝง) ต้นฉบับ
2525, 163 หน้า

บรรณวิหัง

สามีภรรยาทั้งคู่ อาศัยอยู่บนเกาะยูนิแม็ก ติดชายฝั่งออสเตรเลีย สามีชื่อ จิม มีอาชีพล่าแมวน้ำ ภรรยาชื่อ ทาเนีย เขาทั้งสองมีบุตรสองคน คือ อีริก กอนโต และ เจส กอนโต ความปรารถนาสูงสุดของจิมก็คือ การล่าแมวน้ำสีทอง ซึ่งเป็นสัตว์ที่ งดงามและมีราคาแพง วันหนึ่งขณะที่จิมและทาเนีย กำลังจับปลาอยู่ที่ชายฝั่งทะเล ได้เกิดพายุใหญ่ ทั้งสองจึงรีบกลับบ้าน เมื่อถึงบ้านก็พบว่าอีริกหนีออกไปล่าแมวน้ำ สีทอง ขณะที่ยังมีรายแปลงหน้ามาขอหลบพายุและพักอยู่ในกระท่อม ฝ่ายอีริกได้หลบ พายุเข้าไปในกระท่อมโคลนแห่งหนึ่ง และโคพบกับแมวน้ำสีทองกับลูกเล็ก ๆ อีก สองตัว อีริกแสร้งทำเป็นมิตรกับแม่มแมวน้ำจนมันไว้วางใจเขา เมื่อพายุสงบอีริกกลับบ้าน และเล่าเหตุการณ์ที่ได้พบได้พ้อง เขาได้ขอสัญญากับพ่อว่าต้องไปล่าแมวน้ำสีทอง เหล่านั้น ซึ่งจิมก็ให้สัญญา อีริกพาพ่อไปที่กระท่อมโคลนก็ไม่พบแมวน้ำ ซึ่งแมวน้ำสีทอง ได้พาลูกของมันไปอยู่ที่ปล่องบนเขาสูงใกล้บ้าน ต่อมาเขาแปลกหน้าต้องการแมวน้ำ สีทอง และไม่เปิดกรอกกรอกรับของจิม และสุดท้ายเขาได้ลอบให้อีริกบอกที่ซ่อน ของแมวน้ำสีทอง และเขาก็ได้แอบไปยังที่ซ่อนของแมวน้ำแต่ได้ถูกฆ่าตายโดยหมีตัวหนึ่ง และแมวน้ำสีทองพร้อมลูกทั้งสองของมันก็ได้กลับไปสู่ทะเลลึก ครอบครัวของจิมถึงแม้จะ ไม่ได้แมวน้ำสีทองอันเป็นความหวังของจิม โดยเขาได้รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับอีริกบุตรชาย ของ เขาก็กลับมามีความสุขดังเดิมอีกครั้งหนึ่ง

มโนภาพแห่งคามที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ด้านสุขภาพร่างกาย ได้จากการบรรยายลักษณะของจิม ความแข็งแรง และความอดทนของร่างกายต่อการขาดเจ็บ

2. กำนับถุภิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายบุคลิกลักษณะของ
จิม ทาเนีย อีริค และครอบครัว
3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของจิมกับครอบครัว
ของเขา และความสัมพันธ์ของครอบครัวของจิมกับครอบครัว
4. ด้านการอาชีพ ได้จากการหาอาชีพของจิม ที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่
และความสามารถของจิมด้วย

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องที่ได้แก่ใครบ้าง
จิม ทาเนีย อีริค และครอบครัว
2. นักเรียนรอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
จิม ทาเนีย อีริค
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
ครอบครัวของจิมได้กลับมามีความสุขอีกครั้ง โดยเพราะการตัดสินใจที่จิมได้ให้กับอีริค
บุตรชายของเขา
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
ให้ทราบบ้างในเรื่อง ความรักของบุคคลในครอบครัว ความซื่อสัตย์
รู้จักไว้ใจกัน ความเป็นมิตร การช่วยเหลือกันตลอดจนการหาประโยชน์เพื่อส่วนรวม

8. สรุปเรื่อง

เกดการ์ต, จิม สุนัขทอง แปลโดย ลมุล รัตนากร ไทยวัฒนาพานิช 2526,
185 หน้า

บรรณนิทัศน์

ดาวเป็นสุนัขจิ้งจอกแดง อาศัยอยู่ในป่ากับน้องชายเพียงตามลาพัง พ่อแม่
และน้องสาวของปิ่นถูกนายพรานเกด เมตสัน ฆ่าตาย แต่แล้ววันหนึ่งน้องชายของมัน

ก็ถูกแหว่งหักตาย ทำให้ดาวโกรธแค้นมาก มันต้องอยู่ตามลำพังเหงาขึ้นมา ใน
บางครั้งดาวได้ออกไปขโมยไก่และกระต่าย จากฟาร์มของชาวบ้านมากิน ทำให้ชาวบ้าน
ประสพที่จะฆ่ามันเพื่อที่จะเอาคนที่สวยงามของมันด้วย แต่ดาวก็เป็นผู้โชคดี
ที่ฉลาดไม่ปล่อยให้สามารถจับมันได้ เมื่อดาวเติบโตเป็นหนุ่มเขาก็ไปใช้ชีวิตเป็นช่างสุนัขจึงจอก
กรึ่งหนึ่งทางสุนัขจึงจอกได้ถูกพรานเคด แมทสัน จับตัวไป แต่ดาวสามารถช่วยให้
หลุดพ้นมาได้ เมื่อดาวมีลูกกับนางสุนัขจึงจอกมันก็เลี้ยงดูลูกเป็นอย่างดี แต่มันจะต้อง
คอยหลบหลีกการตามล่าของ เคด แมทสัน อยู่ตลอดเวลา ใบที่ลุด แจ็ค กราวน์เลย์
หนุ่มน้อยร่างทึบสุนัขเจ้าของเขาก็สามารถจับดาวได้ แต่เขาก็ปล่อยดาวไปเพราะ
เขาเป็นนักล่าสุนัขจิ้งจอกเพื่อ เกมส์กีฬาเท่านั้น ดาวจึงได้รับอิสรภาพอีกครั้งหนึ่ง

มโนภาพแห่งตนที่ได้อากการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะของดาว
และสายฟ้า
2. ด้านการบสนพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของดาวที่มีพ่อแม่
พี่น้อง และความสัมพันธ์ของดาวที่มีต่อครอบครัว

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องนี้ได้แก่ใครบ้าง
ดาว สายฟ้า เคด แมทสัน แจ็ค กราวน์เลย์
2. แก้วเรือนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
ดาว สายฟ้า เคด แมทสัน แจ็ค กราวน์เลย์
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
การมีครอบครัวและมีลูก และต้องคอยหลบหลีกการตามล่าของนายพราน
เคด แมทสัน และสุดท้ายดาวก็ได้เป็นอิสระจากการจับของ แจ็ค กราวน์เลย์
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
ให้ดาวบรูใน เรื่องของความรักในครอบครัว ความฉลาดในการเอาตัวรอด
การช่วยเหลือกัน

9. บ้านพี่เอ่ กสิณก

ทอง, โจนเกรท บ้านที่มีพ่อทกสิณก เบลโดย เมืองน้อย กรัทธา วิชาการ
2525, 215 หน้า

บรรณวิพักษ์

ระหว่างสงครามครั้งที่ 2 พี่นเป้า เด็กชายชาวอเมริกันใหญ่ พร้อมกับ
พ่อแม่และน้องเล็กอยู่ ไคหลบหนีทหารญี่ปุ่นที่เข้ายึดครองเปว่งจีบ พวกเขาได้หนี
โดยทางเรือกำนันไปยังเมืองเฮงบาง พ่อแม่ได้พาน้องซึ่งแยกแื่อไปทางอเมริกา พี่นเป้า
อยู่เฝ้าเรือ เนื่องจากน้ำเชี่ยวมากพัดพาเขาเรือกลับมาอยู่ที่เดิมที่เขาตกดกบาในขณะ
ที่เขาหลับ เขาต้องอาศัยความช่วยเหลือความยากลำบาก โด่งเป้าหนุ่มน้อยที่คิดเรื่องมาเป็น
เพื่อปลอบใจ พี่นเป้า ที่กลืนใจสละเรือและออกวางไ้น้ำไปเกิดคำถามหาพ่อแม่และ
น้อง เวลว่าเขาได้รับการเลี้ยงดูและช่วยเหลือจากทหารอเมริกันทกสิณก เพราะ
พี่นเป้าแม่ช่วยเก็บอากา ทหารอเมริกันผู้หนึ่งไว้ อสารช่วยเขาคิดตามหาพ่อแม่
จนสำเร็จ ทุกภพก็โงมมากที่ไ้พบกับอีกครั้งที่

มโนภาพแห่งคนที่ไ้วาดถารอานหนังสือ

1. คำขวัญ เลิกภาฯ นิธิย แะดามณ์ ไ้จากลักษณะนิสัยของพี่นเป้า
และทหารอเมริกัน
2. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไ้จากความสัมพันธ์ของพี่นเป้ากับ
ครอบครัว พี่นเป้ากับเจ้าหนูน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างพี่นเป้ากับทหาร
อเมริกัน

คำถามและคำตอบที่นักเริ่บเควรตอบไ้

1. ตัวเอกของเรื่องนี้ไ้แก่ไ้กรบ้าง
พี่นเป้า ทหารอเมริกัน เจ้าหนูน้อย

2. บ๊าก! ชื่นชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุด
เขียน เป้า นทหารอเมริกัน
3. ตัวละครไหนของเรื่อง เป็น เขา ไรว
เขียน เป้า ไก่สับขอแม่และน้องโดยการช่วยเหลือของทหารอเมริกันทั้ง

หกสิบคน

4. บ๊าก! เริ่มไปทำความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่เก่าแก่
ได้ความรู้เรื่องความรัก ความผูกพัน และการช่วยเหลือกัน

10. ทำใบเฉาะ

เทเลอร์, ชิคนี่ ทำใบเฉาะ แปลโดย เนืองน้อย ศรัทธา ไทยวัฒนาพานิช
2527, 192 หน้า

บรรณนิทัศน์

เด็กหญิง วานวน 5 คน เป็นพี่น้องกัน ได้แก่ เฮลล่า อายุ 12 ปี เฮนรี่ อายุ 10 ปี ซาร่า อายุ 8 ปี ซาร์ลอตต์ อายุ 6 ปี และเคอร์รี่ อายุ 4 ปี เด็กทั้งหมดนี้เป็นที่รักของพ่อแม่และเพื่อน ๆ ครอบครัวของเด็กทั้งห้าคนนี้ไปรวบรวมพ่อแม่ของเค้า พวกเด็ก ๆ จึงต้องช่วยกันทำงานบ้าน และใช้เงินกันอย่างประหยัด เด็กเฮลล่าชอบอ่านหนังสือและไปห้องสมุดบ่อย ๆ จึงคุ้นเคยกับนิยายอลเลน วึ่งเป็นบรรณาธิการที่ห้องสมุดแห่งนั้น พวกเด็กยังคุ้นเคยกับชาลี วึ่งเป็นเพื่อนรักของพ่อ แต่เฮลล่านั้นชื่นชอบชาลีเป็นพิเศษ เนื่องจากเธอกำลังโตไม่สาว และชาลีก็เป็นคนที่รูปร่างหล่อ ๆ ค่ะ มาเฮลล่าทราบว่าชาลีมีแฟนแล้วและพลัดพรากกัน เฮลล่าเสียใจจากนั้นก็ตั้งใจได้ วันหนึ่งเด็ก ๆ ได้ไปชมบรรณารักษ์มาที่บ้านและได้พบกับว่าที่น้องสาวของพ่อเพราะมีสแกลเลนนั้นคือคนรักของชาลีที่ชาลีกำลังตามหาอยู่นั่นเอง ทุกๆทีก็ใจมากกับชาลี โดยเฉพาะเด็ก ๆ ทำใบเฉาะนั้นถูกใจมากที่ทำให้ทั้งสองได้แยกกัน ต่อมาพวกเธอก็ยิ่งใจมากขึ้นเมื่อแม่ไปดูถูกคนไหนเป็นผู้ขาย โดยเฉพาะพ่อที่ใจมากกว่าใคร เพราะรอคอยมานาน ครอบครัวนี้จึงมีความสุขกว่าเดิม

มโนภาพแห่งตนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากลักษณะนิสัยของ เด็กทั้งห้า ได้แก่ เอลล่า เฮนรี่ ซาร่าห์ ชาร์ลอตต์ และเกอร์ตี้
2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของเด็กทั้งห้ากับบรรพบุรุษ
3. ด้านการอาชีพ ได้จากการหางานขายแก่อีกรอมาร์รา อาชีพขายของเก่าของบิดาของเด็กทั้งห้าที่เป็นอาชีพสุจริตสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างมีความสุข
4. ด้านการศึกษา ได้จากการที่เด็กทั้งห้าปีนฝักรักการอ่านหนังสือ และไปห้องสมุดบ่อย ๆ แสดงว่าเด็กจะต้องมีความสนใจในการเรียนรู้อยู่

คำถามและกาตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ถ้าเอกรวบรวมเรื่องใดแก่ใครบ้าง
เอลล่า เฮนรี่ ซาร่าห์ ชาร์ลอตต์ และเกอร์ตี้
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
เอลล่า เฮนรี่ ซาร่าห์ ชาร์ลอตต์ และเกอร์ตี้
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
ชาติเขคนรัก เด็กทั้งห้าได้น้องใหม่เป็นผู้ชาย ซึ่งพ่อของพวกเขาตั้งใจมากและครอบครัวของเด็กทั้งห้าก็มีความสุข
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องนี้อ่านนี้
ได้ความรู้ในเรื่อง การช่วยกันทำงาน ความซื่อสัตย์ และการประหยัด ตลอดจนความรักในการอ่านหนังสือ ความผูกพันของบุคคลที่มีความเข้าใจกัน

11. ขนน้อยกลางทุ่งนา

จำลอง ผ่องจิตกร ขนน้อยกลางทุ่งนา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ 2525, 185 หน้า

บรรณนิทัศน์

เคน ธอม บ่าว เป็นเพื่อนกัน เคนไม่ชอบเรียนหนังสือ ชอบวิ่งเล่นอยากให้
เคนเรียน แต่เคนก็คิดว่าเขาที่จะเที่ยวเล่น และสนุกไปเรื่อย ๆ จึงฝึกกับชอบที่ไป
โรงเรียนทุกวัน และคิดกันว่าพ่อแม่มากจน ไม่สามารถที่จะส่งเสียมาให้เรียน
หนังสือได้ ครอบครัวของ เคนรู้จักรอบคอบกับป่าแจ่ม ซึ่งเป็นเมืองของยุคนั้น บ้าแวม
เป็นกบฏ เขาตากภูเขาและเอื้อเพื่อเมื่อแม่แก่จนทั่วไป โดยเฉพาะเด็ก ๆ มักจะมีนม
แจกแจกแจกหลังจากที่เด็กทั้งสามมาช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เปื่อยงยุทชเรียนจบ
จากกรุงเทพฯ เขาก็มาอยู่ที่บ้าน บ่าวได้เป็นลูกศิษย์คอยช่วยเหลือถ้าหากหาให้ขงยุทช
รู้ว่าเขาหนีไปโรงเรียน และขงยุทชก็ได้อนุญาตมาจึงอนุญาตให้บ่าว เปื่อยงยุทช
ลาสิกขาแล้ว เขาก็ได้ทั้งสามได้ช่วยกันสร้างนาไว้กลางทุ่งนา ในช่วงหน้าฝน
ซึ่งจะมีน้ำท่วมท้นท้องที่ทั่วไป ทำให้เกิดอาชญากรรมหลายเกิดขึ้น จุดประสงค์ในการ
สร้างนาแห่งนี้ก็เพื่อเป็นที่พักสำหรับพวกเขาเมื่อออกมาหาปลาในเวลาว่างคืน
เพราะในขณะนั้นมีอาชญากรรม พวก และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็น และผลพลอยได้
ก็คือชาวบ้านที่ผ่านไปมา อาจจะมีแว่นเข้ามาพักพิงได้ โดยขงยุทชนี้เองทำให้เคน
ชอบ และบ่าวได้รู้จักการช่วยเหลือกัน การพึ่งพาอาศัยกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ
การมองโลกในแง่ดี และโดยเฉพาะเคน เขาทำให้เคนได้รู้ถึงความจำเป็นของการ
เรียนหนังสือ เพื่อให้มีความรู้ในการทำงาน และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ในขณะที่
ได้รับทราบเรื่องราวอื่น ๆ ในที่สุดเมื่อหมดฤดูฝน ขนน้อยหลังนั้นก็ถูกรื้อไป แต่สำหรับ
เคนกับ เขาได้เปลี่ยนใจกลับมาเรียนหนังสืออีกครั้ง ถึงแม้ว่าการเรียนหนังสือครั้งนี้
ของเขาจะอยู่คนเดียวกับครอบครัวก็ตาม โดยเขาทั้งสองจะไปโรงเรียนด้วยกันอีกเหมือน
เช่นเคย

มโนภาพแง่ตที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ด้านบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะตัวละคร
ไคแก่ เกน บ่าว ขอบ ยงยุทธ บ้าแวม
2. ด้านวางสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากการวางสัมพันธ์ของ เด็กทั้งสามคน
ตลอดจน ความสัมพันธ์ของ เด็กแต่ละคนกับยงยุทธ
3. ด้านการศึกษา ได้จากการความสนใจในการเรียนของขอบ ความอยากรู้อยาก
เรียนของบ่าว และการกลับมาใหม่อีกครั้งของเคน
4. ด้านการอาชีพ ได้จากผลของการเรียนและการทำงานประจำเวลาสี่ปีที่เป็น
ประโยชน์กับตนเอง และผู้อื่น โดยยงยุทธจบทางกฎหมายก็ได้เป็นทนายให้พ่อของบ่าว
ที่เป็นผู้บริสุทธิ์ ทำให้ครอบครัวของบ่าวได้กลับมามีความสุขอีกครั้ง

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
เคน บ่าว ขอบ และยงยุทธ
2. เด็กเรียนจบตัวละครตัวใดมากที่สุด
เคน บ่าว ขอบ และยงยุทธ
3. ความสุขท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
ยงยุทธกลับไปทำงาน เคนได้มาเรียนอีกครั้ง ทุกคนได้เรียนรู้และ
เข้าใจถึงความรัก ความดี การช่วยเหลือกัน และการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมจาก
ยงยุทธ
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่ว่านี้
ได้ความรู้ในเรื่อง การเป็นคนดี การช่วยเหลือกัน การบอว่าสัตย์
และการที่ได้รับการศึกษา

12. การพ่วงข้างทุ่ง

ตาม ฉบับประเสริฐ กระทอนน้อยกลางทุ่ง ธรรมเด็ก 2524, 120 หน้า

บรรณวิถีสัน

เคยไปเด็กชายคนหนึ่งชื่อกระทอนหลังเล็ก ๆ กลางทุ่งเขา พ่วงกับพ่อ และแม่ของเขาจะขี่จักรยานด้วย ใต้เท้า สุนัข กวาวย แด แด เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตการวนเวียนในวัยเด็ก ที่มีการทรมานหาถิ่น การสิ่งบาดาลที่ยิ่งเกินจะเกิน สิ่งคนได้ ถูกเลี้ยงดูมาด้วยความรัก และความอบอุ่น มีความเมตตาต่อสัตว์อื่น ๆ ตลอดเวลา การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยใจว่า จะเป็นคนดีหรือชั่ว เพื่อสอนให้เด็กมีความเมตตา ไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่น แม้จะเป็นสัตว์ที่มีพิษ เช่น งู เพราะงูก็รักชีวิตของมันและมันก็ยัง มีประโยชน์ต่อธรรมชาติ เราทั้งหลายมนุษย์ที่กักกินคนข้าว เราจากที่ยังสอนได้คนเข้าใจ ในความรักที่เกาบางใจ เขาใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ความสุขอยู่ใกล้ ๆ วัตถุในโลกก็มีความสุขได้ทั้งนั้น ถ้าใจเราเป็นสุข วันหนึ่งเราจะเพื่อนของแดนงามกว่า ในความและพระราชนิธิ จะ เสกเข้ามาทำพิธียกขบวนไปไว้ถวายเขา จะถึงวันงานกัมปนาทได้ไป เปรื่องจากแดนออกหัด จนกระทั่งในกลางและราชนี้เสกจกคัมภีร์ พ่อกของบอกเก็บได้ผ้าผูกผูกโป่งที่คอยมา จึงได้รับบรรณาการมา 1 ถ้วย และพระพุทธรูป 1 องค์ เอาไว้มอบชาติที่กระต๊อบ ชีวิต ทุกอย่างที่ได้มาพร้อมกับกระทอนน้อยกลางทุ่งจึง เต็มไปด้วยความสุข

มโนภาพแห่งงานที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ถ้าเป็นลูกสาว นิสัย และอารมณ์ ได้จากลักษณะของบุคคล พ่อของแดน
2. ถ้าเป็นงานสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของแดนกับเพื่อน

ชื่อเกาะ

3. ถ้าเป็นการอาชีพ ได้จากการหาอาชีพและการดำเนินชีวิตของพ่อของแดน

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องใครบ้าง
แม่ของแดน แม่ของแดน เงาะ
2. เกิดเรื่องอะไรขึ้นบ้างกับตัวเอก
แดน แม่ของแดน แม่ของแดน เงาะ
3. เหตุการณ์สำคัญของเรื่องเป็นเช่นไร

ครอบครัวของแดนมีความสุขตามชีวิตในจินตนาการ มีการดำเนินชีวิตไปเรื่อย ๆ ความกังวลใจในสิ่งที่คนมีอยู่ ที่เปลี่ยนไปด้วยความรัก การช่วยเหลือกัน และความเป็นมิตรต่อกัน

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่าน
ได้ความรู้ในเรื่องความรัก และความผูกพันในครอบครัว การเป็นคนที่ช่วยเหลือผู้อื่น และการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

13. เด็กชายชาวเด

พนม นันทพลกุล เด็กชายชาวเด ต้นตม 2524, 162 หน้า

บรรณนิทัศน์

รอฮีมเป็นเด็กชายที่มีชีวิตอยู่กับทะเลมาแต่กำเนิด รอฮีมออกจากโรงเรียนพร้อมกับหีบห่อของเขารอฮีมอยากออกทะเลแต่แม่ของเขาไม่อยากให้ออกทะเลเนื่องจากพี่ชายของเขาที่ชื่อบังได้ออกทะเลครั้งแรกกับลุงตนและไปกลับมาอีกหลายครั้งทำให้แม่ของเขาคิดว่ารอฮีมจะเป็นเช่นพี่ชาย รอฮีมกำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เขาเริ่มเรียนรู้ถึงการหางานหาเงินและการหาที่พักพิงทางศาสนาอิสลาม วันใดก็ตามการถือศีลอด การบิฮการละหมาด การเข้าสู่หนัด รอฮีมกับหีบห่อเพื่อนที่เข้าใจกันดี หีบห่อเป็นคนที่มั่นใจทั้งสองก็ต้องทำงานช่วยเหลือครอบครัวด้วยการจับปูไปขายต่อมารอฮีมก็ได้ออกทะเลกับน้ำแบบ และได้ปลามากมาย แต่ตัวของรอฮีมยังใหม่ต่อการออกทะเลอยู่จึงเมากันอย่างมาก ในขณะนั้นได้มีโรงงานปลาเข้ามาตั้งริมทะเล

ทั้งรอฮิบและแมก ตลอดจนคนอื่น ๆ ได้เข้ามาทำงานในโรงงานแห่งนี้เพื่อแลกกับเงินจางเวนนึง รอฮิบไม่ชอบทำงานเช่นนี้เลย เขาจึงออกมาเสีย เขาคิดว่าโรงงานนี้ได้เกิดกลิ่นเหม็นและโรงงานนี้ก็เอาพาเข้าไปหาความน่าอึดอัดและเลวร้ายมาก ๆ เขาคิดว่าเขาจะหนีจากทะเล เขารักทะเล และคิดว่าเขาจะมีชีวิตอยู่กับทะเลเป็นอาชีพอย่างบรรพบุรุษของเขาต่อไป

มโนภาพแห่งศตวรรษที่ 19 กับการอ่านหนังสือ

1. ภาพบุคลิกภาพ นิสัย และอารมณ์ ใ้ภาพการบรรยายลักษณะของหมาดรอฮิบ น้ำแมน
2. ภาพความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ใ้ภาพความสัมพันธ์ของรอฮิบกับหมาด
3. ภาพการศึกษา ใ้จากการเรียนของรอฮิบ ตลอดจนความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในท้องถิ่นนี้
4. ภาพการวางตัว ใ้จากการทำงานที่ได้รับการปลูกฝัง และได้รับการถ่ายทอดมาแต่เกี่ยวกับบุคคลในถิ่นนี้ที่อยู่กับทะเล เพราะฉะนั้นอาชีพของพวกเขาก็คือการออกหาปลาในทะเล และการทำงานยังขึ้นอยู่กับความขยันและความพึงพอใจในการทำงานนั้น ๆ

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
รอฮิบ แมก น้ำแมน
2. นักเขียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
รอฮิบ แมก น้ำแมน
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นใด
รอฮิบไปขอที่ทำงานช่วยเหลือครอบครัว โดยเข้าทำงานที่โรงงานปลาบ่นที่เขาไม่พอใจ เนื่องจากมันทำให้เกิดกลิ่นเหม็นเพราะเขายังงกถึงทะเลอยู่นั่นเอง
4. นักเขียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่าน
ใ้รู้จักเกี่ยวกับชีวิตที่อยู่กับทะเลและอาชีพ

14. ลูกป้า

เจริญ บาลาโรจน์ ลูกป้า โดย มาลา คำจันทร์ (นามแฝง) คนวรรณกรรม

25 25, 152 หน้า

บรรณนิทัศน์

เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่มีฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกัน ยะชิตเป็นเด็กสาวเขาที่มีพ่อแม่มีอาชีพค้าสัตว์หาของป่า และฐานะก็ยากจน ส่วนเมื่องคานเป็นลูกชายของผู้ใหญ่บ้าน แต่ทั้งสองก็เป็นเพื่อนกัน ยะชิตเป็นเด็กดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อทั้งสองไปเรียนหนังสือต่อโดยยะชิตสอบชิงทุนไคที่ 2 แต่ได้รับทุนเพราะผู้ใหญ่บ้าน พ่อของเมื่องคานหารายงานส่งผู้ใหญ่บ้านว่า ยะชิตฐานะยากจนกว่าผู้สอบไคที่ 1 มาก พ่อจึงไ้ตามพ่อของยะชิตองทำงานหนักทำให้เขาไปสบายใจ ชูพ่อซึ่งสอบไคที่ 1 กลับแกล้งเขาเสมอ แต่ในที่สุดก็แพ้ความดีของยะชิต ยะชิตองเลิกเรียนหนังสือเพราะพ่อของเขาได้รับอุปถัมภ์ เหตุ ทั้งครูและพ่อปลอบใจเขาว่า การประสบความสำเร็จไม่ได้อยู่ที่การเรียนหนังสือเพียงอย่างเดียว

มโนภาพแห่งตอนที่ไ้จากการอ่านหนังสือ

1. คำนุภาพร่างกาย ไ้จากการบรรยายลักษณะของยะชิต และเมื่องคาน
2. คำนุภาพคติภาพ นิสัย และอารมณ์ ไ้จากการบรรยายลักษณะของยะชิต และเมื่องคานเช่นเดียวกัน
3. คำนุภาพสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไ้จากความสัมพันธ์ของความเป็นเพื่อนของยะชิต เมื่องคาน แล วิชัย
4. คำนุภาพการศึกษา ไ้จากการเรียนของเมื่องคาน วิชัย และโดยเฉพาะยะชิต ที่ตั้งใจในการเรียนเพื่อที่จะสอบชิงทุนในการเรียนต่อ
5. คำนุภาพอาชีพ ไ้จากการมีอาชีพของพ่อของยะชิตที่ไ้เลี้ยงดูครอบครัว และกาทำหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ที่ทาเพื่อความยุติธรรม

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง

ยาชิ เมืองคา พอของเมืองคา พอของยาชิ

2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด

ยาชิ เมืองคา พอของเมืองคา พอของยาชิ

3. คมสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร

ยาชิไม่ได้เรียน เพราะพ่อของเขาได้รับอุบัติเหตุ แม้ว่าเขาได้ทุน
โดยจากสอบได้ที่ 2 แต่เขามีกความจำเป็นมากกว่าคนที่สอบได้ที่ 1 ยาชิต้องออกมา
ทำงานบนหนวดของเขา

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

ได้ความรู้เกี่ยวกับการสอนให้เราเป็นคนดี เพื่อที่ดี ปีความมานะ
พยายามที่จะทำงานอาชีพ หรือเรียบในสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ

15. เพื่อนแท้

ทานุ อันประเสริฐ เพื่อนแท้ ไทยวัฒนาพานิช 2528, 118 หน้า

บรรณนิทัศน์

สิง กระต๊ว และกระต่ายเป็นเพื่อนกันทั้งสามชีวิตนี้มีความเป็นอยู่ในป่ากว้าง
ต่อมาบนุญได้เข้ามาทำดาบปาทำให้สัตว์ต่าง ๆ ไม่มีที่อยู่ สิงในเรื่องหรือแก่น
กระต๊วชื่อลี้ลม และกระต่ายชื่ออานิม ก็กินรบนกันเหมือนสัตว์อื่น ๆ ทั้งสามใช้ความ
เป็นเพื่อนช่วยเหลือกันได้รอดพ้นอันตราย แต่สุดท้ายแก่นก็ได้เสียชีวิตลงด้วยน้ำมือ
ของบนุญ ทำให้เพื่อนทั้งสองเกิดความเศร้าโศกเสียใจมาก สัตว์ทั้งสองรวมทั้งสัตว์
อื่น ๆ ในป่าต่างก็พากันหนีเข้าไปในป่าลึกเพื่อให้รอดพ้นจากเงื้อมมือบนุญ

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. ถ้ามโนภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะนิสัยของ แก่น นิ่ม และสีวลม
2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของความเป็นเพื่อน ของสัตว์ทั้งสาม

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. หัวใจของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
แก่น นิ่ม และสีวลม
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
แก่น นิ่ม และสีวลม
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นอย่างไร
แก่นตายเพราะถูกนายพรานยิง ป่าถูกทำลาย สัตว์ป่าอื่น ๆ ต่างก็
อพยพหนีเราไปอยู่ในป่าลึก
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
ได้ความรู้ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ที่มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ความรัก และการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

16. เขี้ยวขาวควน

ส. พุ่มสุวรรณ เขี้ยวขาวควน บรรณกิจ 2527, 77 หน้า

บรรณนิทัศน์

ไฉ่หนูและพ่อของเขาได้ไปเจอเขี้ยวตัวหนึ่งกำลังบาดเจ็บจากการถูกยิง และถูกรุมล้อมจากสุนัขหลายตัวด้วยกัน เขานำมันมารักษาที่บ้าน เขี้ยวได้รอดชีวิต แต่ต้องถูกตัดขาออกหนึ่งข้างจากการรักษาของเขาเอง ผู้ที่ไม่ค่อยจะเป็นมิตรกับใคร เขาคงนี้รักขานกและสัตว์ต่าง ๆ ที่ได้รับบาดเจ็บ และได้เลี้ยงมันไว้ในบริเวณบ้าน

มากมาย "จะไอ้หนูต้องไปเลี้ยงวัวให้เขาคงเป็นการตอบแทนเป็นเวลา 1 เดือน
 ดังนั้นเหยี่ยวชาควนจึงเป็นสัตว์เลี้ยงของไอ้หนู เขาจะปล่อยมันออกไปหาอาหาร
 อย่างอิสระ เหยี่ยวชาควนเป็นเหยี่ยวที่กำลังหาพ่อแม่ และเพื่อจะเอาชีวิตไม่รอดก่อน
 ที่จะมาพบกับไอ้หนู ขณะนั้นมันเป็นเหยี่ยวหนุ่มฝึกการแก่งแย่งและจ้องปากแหลมคม
 มันได้เรียนรู้วิธีการล่าเหยื่อจากเหยี่ยวตัวอื่นและจากนกอื่น มันมักจะมาหาอาหารที่
 แม่น้ำไกลจากหมู่บ้าน แล้ววันสุดท้ายของชีวิตของมัน ๑ แม่น้ำแห่งนี้ มันถูกลอบยิงจาก
 คนที่ผูกใจเจ็บ เรื่องที่มันไปโฉบกินลูกไก่ชนพันธุ์ดีไปเพียง 1 ตัว ชีวิตของเหยี่ยวนั้น
 ถูกฟันกับไอ้หนูมากทำให้เขาคงไปกล่าวบอกความจริงแก่ไอ้หนูว่าเหยี่ยวชาควนได้จบชีวิต
 ไปแล้วในสภาพที่น่าอนาใจ

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากกรอ่านหนังสือ

1. ด้านสุขภาพร่างกาย ได้จากความเจ็บป่วยของเหยี่ยว
2. ด้านบุคลิกภาพนิสัยอารมณ์ ได้จากลักษณะนิสัยของไอ้หนู เขาคง ๕
3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของเขากับเด็ก

และความสัมพันธ์กับเด็กกับเหยี่ยว

4. ด้านการอาชีพ ได้จากการทำงานของพ่อไอ้หนู

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
 ไอ้หนู เหยี่ยว เขาคง
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
 ไอ้หนู เหยี่ยว เขาคง
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
 เหยี่ยวชาควนตาย ไอ้หนูไม่รู้ว่าเหยี่ยวของตนเองตาย

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

“ความรัก ความเป็นมิตรการช่วยเหลือ การทำงานเป็นประโยชน์
ส่วนรวม ความพิการของร่างกาย

17. โลกของหนูแหวน

ศรารก (นามแฝง) โลกของหนูแหวน ไทยวัฒนาพานิช 2528, 95 หน้า

บรรณนิทัศน์

หนูแหวนเป็นเด็กดี เชื่อฟังผู้ใหญ่แถมบางครั้งก็เที่ยวเล่นซุกซนไป หนูแหวนช่างคิด แล-บั๊วะคิดว่าสิ่งอื่น ๆ ก็มีชีวิตจิตใจเหมือนกัน หนูแหวนมักจะคุยกับต้นไม้ แมงป่อง ยีราฟ และอื่น ๆ อีกมากมาย หนูแหวนมีเพื่อนที่ชื่อเจ้าแพะ ซึ่งมีความเข้าใจและความเปื้อนเฟื้อกับ ความคิดและการกระทำของหนูแหวนนั่นเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเด็ก คือ กล้าที่จะคิด และกล้าที่จะแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์ และในที่สุดหนูแหวนก็ได้คิดว่าตนเองเป็นเด็กจะทองเติบโตเป็นผู้ใหญ่-จะต้องทำบาหากินและมีชีวิตเช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ค่าย และโลกของความเป็นจริงก็ทำให้โลกในความฝันของหนูแหวนที่กึกก้องอยู่

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากกาอ่านหนังสือ

1. คำนมคติภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะของหนูแหวน
2. คำนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของหนูแหวนกับเจ้าแพะ ความสัมพันธ์ของหนูแหวนกับสิ่งต่าง ๆ

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
หนูแหวน เจ้าแพะ
2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด
หนูแหวน เจ้าแพะ

3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร

หนูแหวนได้คิดเกี่ยวกับคำตักเตือนของแม่ และจากการได้พูดคุยกับ
สิ่งต่าง ๆ ทำให้หนูแหวนได้รู้ว่าชีวิตมนุษย์เรา^๑และอย่างหนูแหวนจะต้องโต เป็น
ผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ฉะนั้นหนูแหวนจะต้องเลิกเที่ยวเล่น ต้องขยันและช่วยพ่อแม่ ซึ่ง
ตัวหนูแหวนเองก็ยังสงสัยอยู่นั่นเอง

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

ได้ความรู้ในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นของเด็กอย่างหนูแหวน
ที่กล้าพูด และกล้าหา เช่นเดียวกันกับเด็กในวันนี้ที่ข้างฝันและเริ่มจะมีความคิดสร้างสรรค์
แต่ไม่ไ่ฝันมากเกินไปควรกลับมาอยู่ในโลกแห่งความจริงด้วย

18. โลกสีน้ำเงิน

อัศศิริ ธรรมโชติ โลกสีน้ำเงิน สู่ฝัน 2528, 95 หน้า

บรรณนิทัศน์

เป็นชีวิตของเด็กชายคนหนึ่งที่อยู่ใกล้ทะเล มีชีวิตและความเป็นอยู่กับ
ทะเล ทะเลนั้นก็แปรเปลี่ยนไปตามเวลา ได้กล่าวถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของสัตว์
ต่าง ๆ ไค้แก ปูลม อีแร้ง นกนางนวล ปลาโลมา แมงกระพรุน กระ ปลาหมึก และ
แมงดาทะเลว่า สัตว์เหล่านี้ต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีการค้ำจุนเพื่อความอยู่รอดของ
ชีวิต มีการสร้างและการทำลาย มีความรักและมิตรภาพ ซึ่งก็เช่นเดียวกับโลกมนุษย์
และมีการเปรียบเทียบสิ่งดีและสิ่งไม่ดี เช่น เรื่องการทอดทิ้งหญิงชราให้อยู่คนเดียว
ความเป็นอยู่ของแมงดาทะเลที่นำมาเปรียบเทียบกับชายผู้ที่ใช้เงินจากการหาเงินของ
ผู้หญิงชายตัว เป็นต้น

มโนภาพแห่งตนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. คำบุคลิกลักษณะร่างกาย ได้จากการบรรยายลักษณะของเด็ก
2. คำบุคลิกลักษณะนิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะของเด็ก และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้
3. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบกับมนุษย์
4. การอาชีพ ได้จากการดำเนินชีวิตของบุคคลในเรื่อง การทำอาชีพ เพื่อตนเองและสังคม

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
เด็กผู้ชาย สัตว์ต่าง ๆ
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
เด็กผู้ชาย สัตว์ต่าง ๆ
3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร
สัตว์ต่าง ๆ ก็มีชีวิตและความเป็นอยู่ของมันไปเรื่อย ๆ เหมือนมนุษย์ ที่ต้องมีการกินนอน และการต่อสู้ มีความรัก มีความเป็นมิตรที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้
ได้ความรู้ในเรื่องของธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ ความรัก การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความเป็นมิตร การเป็นคนดี

19. วันเวลาแสนงาม

พิมพ์ศักดิ์ ละพรพล วันเวลาแสนงาม สู่ฝัน 2528, 153 หน้า

บรรณนิทัศน์

พิมพ์เป็นเด็กที่มีอดีตอันเบาว่าวัยสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของผู้เขียนเอง ซึ่งเต็มไปด้วยความรักและความขบขัน และมีความขี้บ่นขานของวัยเยาว์รวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการดำเนินชีวิต การทามาหากิน การละเล่นในสมัยที่ผู้เขียนยังเด็ก ในตอนนั้นเขามีความคิดและเหตุผลเหมือนเด็กทั่ว ๆ ไปที่บางกรั๊งรู้สึกเสียเวลาเหล่านั้น ซึ่งถ้อยอย่างใดอดีตเหล่านั้นก็ไม่หวนมาอีกแต่สำหรับผู้เขียนเขาขอให้เป็นวันเวลาแสนงามที่งามมาถึงให้เห็นถึงการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อ การปลูกฝังให้เป็นคนดี มีใจรักในการเรียน มีความมานะพยายาม ที่เต็มพร้อมไปด้วยความรักและความเข้าใจของบุคคลรอบข้าง

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. คำนบุคลิกลักษณะนิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะ นิสัยของพิมพ์ และเพื่อน ๆ และบุคคลอื่นที่เขากล่าวถึง
2. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของพิมพ์กับเพื่อน และความสัมพันธ์ของพิมพ์กับครอบครัว
3. ด้านการศึกษา ได้จากการตั้งใจและสนใจในการเรียน ตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนด้วย
4. ด้านการอาชีพ ได้จากการกล่าวถึงการทามาหากินในท้องถิ่นนั้น ๆ

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องได้แก่ใครบ้าง
พิมพ์ ทอง น้ำแทน
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
พิมพ์ ทอง น้ำแทน

3. 'ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร

หิมะคิดถึงชีวิตในวัยเด็กของคนที่ได้เข้าไปด้วยความสุขสกลขึ้น ที่ป็นความ
เศร้า เนื่องจากพ่อของหิมะตาย ส่วนแม่ของหิมะก็มีพ่อใหม่ให้หิมะและเป็นน้องอีกสองคน
จนกระทั่งหิมะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องต่อไปนี้

ได้ความรู้ในเรื่องการคบเพื่อน การสนใจในการเรียน การมีเหตุผล
ความรักของบุคคลในครอบครัว

20. วันที่รัฐทอสาย

พินุลกักดิ์ ละครพด วันที่รัฐทอสาย สู่ณ 2528, 326 หน้า

บรรณพิภรณ์

เป็นเรื่องที่ต่อเนื่องจากวันเวลาแสนงาม เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ก็มีความคิด
ริเริ่ม อยากรู้ อยากเห็น ปีเหตุมีผล และที่สำคัญก็คือเริ่มมีความรัก หิมะคิดว่าเขารักไพลิน
เพื่อนนักเรียนของเขา ตลอดจนหิมะซึ่งเป็นญาติของเขาที่มาอยู่ด้วยในตอนนั้น แต่นั่นแหละ
เป็นความรักของเพื่อนที่วัยรุ่นคิดว่าเขามีความรักต่อเพศตรงข้าม เพื่อน ๆ ของหิมะได้
เป็นตัวอย่างของเพื่อนที่ดี และเพื่อนที่ไม่ดี เช่น บุญทวม และล้อชัย เป็นต้น และสุดท้าย
หิมะได้กล่าวถึงพ่อของเขาคือได้จากเขาไปตั้งแต่เขายังเด็กอยู่จากกำบอกละของแม่ของ
เขาทำให้รู้ว่าแม่ของเขา ยังรักพ่อของเขาตลอดจนตัวเขาด้วย

มโนภาพแห่งคนที่ได้จากการอ่านหนังสือ

1. คำนุสรภาพร่างกาย ได้จากบรรยายลักษณะของหิมะ เพื่อนของหิมะ
2. คำนุสกลภาพ นิสัย และอารมณ์ ได้จากการบรรยายลักษณะและนิสัย

ของหิมะ และเพื่อนของเขา

3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้จากความสัมพันธ์ของทิมกับเพื่อน
4. ด้านการศึกษา ได้จากการเรียนและความสนใจในการเรียนของทิม

และเพื่อน

คำถามและคำตอบที่นักเรียนควรตอบได้

1. ตัวเอกของเรื่องใคร่แก่ใครบ้าง
ทิม น้ำแทน บุญทวม
2. นักเรียนชอบตัวละครตัวใดมากที่สุด
ทิม น้ำแทน บุญทวม

3. ตอนสุดท้ายของเรื่องเป็นเช่นไร

อดีตในท่อนวัยรุ่นของทิมนั้นเกี่ยวกับการขอลองอยากรู้ การรู้จัก
เก็บเงิน การขยันทำงานการริเริ่มด้วยความหวังและความตั้งใจ และสุดท้ายทิมได้รู้
ความจริงเกี่ยวกับพ่อของเขาจากคำบอกเล่าของแม่ของเขาเอง

4. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในเรื่องที่อ่านนี้

ได้ความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนเข้าสู่วัยรุ่นที่มีความคิดริเริ่มที่จะเป็น
ผู้ใหญ่ มีเหตุผล และวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายด้วย นอกจากนี้เกี่ยวกับ
ความรัก ความเป็นเพื่อน และความสัมพันธ์ในครอบครัว